

MAGYAR LABOV

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelős szerkesztő:

DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:

DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Olaszország, Amerika és Japán a világpolitika nagy kérdőjelei

A bekerített szövetséges csapatok óriási küzdelemben próbálják átvágni magukat a német vasgyűrűn — A La Manche-csatornában német gyorsnaszádok működnek

A világ közvéleménye lélekzetviszafojtva kíséri figyelemmel a nyugaton folyó gigászi küzdelmet. Elsősorban az a gyűrű tartja izgalomban a kedélyeket, amely egyre szorosabban fonódik a Belgiumban és Északnyugat-Franciaországban bezárt szövetséges haderők köré s amely ma észak-déli irányban alig 100 kilométer, kelet-nyugati irányban pedig alig 60, sőt helyenként alig 40 kilométer szélességű. Hogy a félelmetes gyűrű egyre szorult szorul, elárulja a tegnapi hivatalos angol hadijelentés is, amely beismeri, hogy Belgiumban a német haderőknek sikerült Antwerpen-től délre is átkelniük a Schelde vízén, másrészt pedig sikerült a belga haderők háta férközniük. Délen viszont a német gépesített osztagok Abbeville-től és Amienstől törnek északi és északnyugati irányba s ugyancsak a tegnapi hivatalos jelentések szerint St. Pol, másrészt Montreuil sur Meren át Boulogneig és Calaisig nyomultak előre. Ennek a két rendkívül fontos kikötőnek a sorsa ezzel, úgy látszik, meg is van pecsételve. Az ellenség körülzárt francia és belga csapatok a jelek szerint nem is annyira a tengerpart védelmére gondolnak már, mint inkább az egyre szűkebbre fonódó német acélgyűrű mindenáron való áttörésére, ezért tesznek kétségbeesett áttörési kísérleteket délkeleti irányban, főképp az arras-cambrai-valenciennes-i vonalon. Ezek a kísérletek mind-ezideig nem jártak komoly eredménnyel s minden valószínűség szerint csak napok kérdése, hogy a német hadvezetőség a nyugati hadszíntéren ezen a mintegy 4000 négyzetkilométernyi területén egy második Kutnovat fogja az ámuló világot meglepni.

A Párizs felé irányuló német támadás mintha vesztett volna erejéből, de azért a francia hadságek Reimsot továbbra is kőrítve tartják. Ezen a szakaszon a német előretörés az Aisne vonaláig hatolt, amelyet azonban Laon irányában már átléptek. Inkább Laontól nyugatra az Oise-vonalon észlelhető nagyobb, Párizs felé törő tevékenység. Itt a német haderők Compiègne és Creil irányában gyakorolnak erős nyomást. E két város vasúti állomását a német repülők már a szerdai nap folyamán szétrombolták. Párizsban mindamellett egyelőre helyreállt a nyugalom, minden tekintet Weygand tábornok felé irányul, akitől nem kevesebbet várnak, mint az 1914-es „marnei csoda” megismétlését.

Súlyosabbnak látják a helyzetet az angol fővárosban. Itt a parlament az elmúlt 48 óra folyamán olyan törvényi léptetést életbe, amely az ősrégi angol alkotmány háttérbeszorításával soha nem látott korlátlan hatalmat biztosít a kormánynak az egyénnel és a tulajdonnal szemben. Ez az úgynevezett Attlee-törvény mindenesetre eddig el sem képzelt rész-ütést

jelent a demokrata szabadság-jogokon.

Diplomáciai tekintetben a nyugati szövetségesek részéről a nagy erőfeszítések tovább folynak. Az angol-olasz kereskedelmi tárgyalások csődbejutása után Churchill Japánnal

Párizs: „Az északi vidék különböző pontjain több ütközet folyik“

Párizsból jelentik: Mandel belügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében egész Franciaországra kiterjesztik a tánchelyiségek és játékkaszinók bezárásáról szóló rendelkezést.

Párizsból jelentik: A francia harctéri jelentés szerint az északi vidék különböző pontjain több ütközet folyik. Az előrs-osztagok

próbál tárgyalásokba bocsátkozni s a német-ellenes blokádhöz való szorosabb kapcsolódás estére komoly engedményekkel kecsegteti Nippon fiait. Hogy ez a próbálkozás szerencsésebb lesz, mint a moszkvai, alig hihető, különösen ha tekintetbe vesszük az utóbbi napokban ugyancsak élesen kifejezésre juttatott olasz-japán szimpatiaüntetéseket.

Az Egyesült Államok rokonszenve továbbra is a nyugati hatalmak oldalán áll. Ennek a rokonszenvennek lesz minden bizonyára még világosabb kifejezője Roosevelttel vasárnapra ígért beszéde. De azért Amerikában is hallhatók olyan hangok, mint amint a Lindbergh ezredesé volt a legutóbbi napokban, amelyek nem állják leplezetlenül kimondani, hogy csak bizonyos amerikai körök érdeke kívánja az Uniónak mindenáron való belekergetését az európai konfliktusba.

Berlin: „Különösen erős ellenállást tanúsítanak a belgák és franciák

Berlinből jelentik: A német távirati iroda jelentése szerint a katonai helyzetet a hadműveleti terep újabb csökkenése jellemzi az ellenség számára, amely a német seregek által formált körív és a csatorna közé van bezárva. A kör közepén, különösen erős ellenállást tanúsítanak a belgák, de a franciák is. Az ellenség ismételt kísérletet tett arra, hogy motoros egységekkel dél felé kivágja magát. Angol harcikocsik is résztvettek ezekben a kísérletekben. Valószínű, hogy a visszavonuló angol csapatok egyrészt ismét harcbadobták, hogy így biztosítsák a La Manche csatornán való átkelést. A bekerített ellenség amellelt, hogy jelentős számú kütűnően fel van szerelve. Az ezredek között, amelyek összeköttetéseit elvágták, a francia hadsereg több előkelő ezrede van. Harcikocsiaik igen erősek. Mindez arra mutat, hogy az ellenség még nem bomlott fel és a német csapatoknak még heves harcokat kell vívniuk, míg megadásra kényszerítik őket. Eddig az ellenség összes arra irányuló kísérleteit, hogy kiútat találjon, megúsították. Ez arra mutat, hogy az angol és francia gépesített osztagok alapján véve gyengébbek úgy haditechnikailag, mint taktikailag a németeknél.

A csütörtöki német részletes harctéri jelentés szerint Flandriában, a Scheldén túl a hatalmas ellenállás ellenére a német támadás lassan tért foglal. Valenciennesnél a harc tart. Délkeleten egy erdőrészt, ahol a franciák menedéket kerestek, a németek megtisztították. Cambraínál az ellenséges páncélos erők kitérés kísérletét visszautasították. Az Artoistól északnyugatra előnyomuló csapatok Calais irányában haladnak. A Sommetól a Maasig az ellenség védelembé vonult. Lüttich (Liege) második számú korszzerű erődje megadta magát. Namurtól délre a belgák még néhány erődöt a kezükben tartanak. A német légi haderő támadásai az angol összekötő vonalak ellen, valamint Flandriában és Artoisban eredményesek voltak. A csatornában több hajót elsüllyesztettek, összesen mintegy 24 ezer tonna úrtartalommal. Egy német gyorsnaszád Dunquerque előtt elsüllyesztett egy ellenséges rombolót. Narviknál is elsüllyesztettek több kisebb egységet és egy 30 ezer tonnás szállítóhajót.

Az Attlee-törvény jegyében:

Felfüggesztették a vasárnapi munkaszünetet Angliában

Londonból jelentik: Az ország teljes mozgósítása a legkülönbözőbb formában nyilatkozik meg. Az intézkedések között szerepel a vasárnapi munkaszünet eltörlése is, mely a ha-

gyományokhoz ragaszkodó Angliában a legforradalmibb változást hozza.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

MÉG MEGLEHETNE GONDOLNI!

Borzalmas, ősemberi kor. Kiveszében van a világból a megbocsátás szelleme, a szeretet és alázat. Ezer és ezer ördög szabadult fel. A nyugati hadszíntérnek a francia Aisne folyótól a tengerig terjedő szakaszán Artoisban és a belgiumi Flandriában bőséges vérrel és vassal világtörténelmet írnak. Élet-halálharc ez, versenyfutás a tengerért s a La Manche-csatorna kikötőjéért: Calaisért, Boulogne sur Mer-ért, Dunkerque-ért.

A jelek szerint igazán jelentős német hadsiker van itt kialakulóban, mert páncélos hadosztályaik zuhanó bombázók rajaitól kísérvé utat törnek maguknak a francia partvidékhez s ezzel elvágták a Flandriában lépésről-lépésre hátráló erőket a szövetségesek többi hadseregeitől. Egyes gyűrűbe zárt csapatok napok óta kétségbeesett kísérletet tesznek a veszendőbe ment összeköttetés helyreállítására s arra, hogy a visszavonuló fősergeknek a tenger felé húzódást megkönnyítsék, de mind-ezideig sikertelenül. Pedig fogságtól való szabadulásuknak csak e két út adódik: áttörés a németek acélgátján, vagy a tengerpart sürgős elérése, hogy behajózhatók és elszállíthatók legyenek a német körülzárásból.

Am ez utóbbi eshetőség mérlegelésénél is számításba kell venni azt a tényt, hogy a nyugati szövetségesek sem rendelkeznek annyi szállítóhajóval, melyek milliós hadsereg igen rövid időn belüli kimentését lehetővé tennék s másfelől nem szabad szem elől tévesztetni azt sem, hogy a lengyelországi kutnoi (Varsótól 100 km-re nyugatra) bekerítéshez hasonló kifutó haditervet eddig teljes pontossággal végrehajtott németek üldözik is s állandóan nyugtalanítják a körülzárt hátrálókat s különösen a légi haderő nem teszi számukra könnyűvé szabadulásuk útját a szorító gyűrűből a tenger felé.

A nyugati közvélemény most szorong saját sorsa miatt s elszomorodva áll olyan „stratégiai” visszavonulás tudomásul vételénél, mely a fegyveres erő elég jelentékeny részének fogságba jutását eredményezné s ráadásul az eddig biztonságban volt Nagybritannia külső szférájára hozza a háborút.

Nem kell különösebb felkészültség annak leszögezésére, hogy a nyugati drámában rendkívüli jelentősége van annak, hogy a harmadik birodalom katonái birtokba veszik a La Manche csatorna kikötőit. Calais és Boulogne sur Mer a világháborúban a császári német hadsereg nem tudta elérni s a németek akkor nem tudták közel jutni legfélelmetesebb ellenfelükhöz és versenytársukhoz. A szigetországhoz legközelebb eső szárazföldi támaszpontok birtokában most katonai fölényükkel, új harci eszközeikkel: zuhanó bombázókkal, ejtőernyős csapatokkal, gyors naszádokkal s az új támadó fegyverekhez jól igazodó új haditaktikával valóban sötét aggodalmakat támaszthatnak sorsa felől minden angolban.

Németek a brit szigetek közvetlen közelében! — ez a minden idők egyik legnagyobb csatájának komoly lehetősége. Az angolok első ízben a francia-orosz-angol „entente cordiale” megkötésének időpontja táján számoltak a németek ilyirányú esetleges tervével. Akkoriban is a legfontosabbnak ítélték, hogy a németek ne birtokolhassák a kikötőket. Gyorsan mozgósítható haderőt szerveztek és tartottak fenn, mely háború esetén ura lehessen minden német támadással szemben a fontos pontoknak, sőt a távolabbi Antwerpennek is. A világháborúban a német bevonulás Angliába elmaradt, de ma már nem csupán lidérces, szörnyű látomás, mint akkoriban, amidőn az „An Anglisham Nome” — Angol ember otthona c. darab volt a színházi műsoron. Főszereplője az első felvonásban nagyokat nevel a német megszállás miatt aggodalmaskodókon s a végén eléri a halál a Nagybritanniába benyomult ellenséges erők megjelenésekor. Nem, a háború átvitele Anglia területére most nem pusztán rémálmás. Emlékezni kell a fűhriki kijelentésre: „Az angoloknak nem szabad hinniük, hogy a háborúval különösebb kockázatot nem

vesznek magukra. Anglia ebben a viaskodásban nem marad szigetország!” Dánia, Norvégia, Hollandia, Belgium semlegeségének német védelem alá vétele s az a körülmény, hogy a hadvezetés ezuttal nem Párizs, hanem a tengerpart felé irányította az előretörést, mind egy irányba mutatnak: a németek egészen közel igyekeznek jutni ellentétek fennállása óta eddig legkevésbé sebezhető ellenfelükhöz.

A viaskodás tehát Flandriában és Artoisban nemcsak a körülzárt milliós hadsereg felmentéséért folyik, hanem elsősorban a tengerpart birtokáért. A derűlátóknak éppen nem mondható szövetséges kormányférfiak gondjait ma haderők alsóbbrendű felekezültségének aggodalmán kívül világpolitikai nehézségek még növelik: Olaszország és Japán magatartása s a szovjet várható lépései.

Mindig rosszul kell járnia annak, aki hibásan számol az erőviszonyokkal. A lengyelországi hadjáratához nem egészen három hét kellett, Hollandia európai része öt nap alatt

kikapcsolódott a háborúból s Belgium sem igen számíthat immár sokkal többre. A felelős vezetők szemei előtt ott sorakoznak a kiáltó történések. Rászabadították a háborút Európa legsűrűbben lakott részére s a játszma most közel és távol végképpen elveszőnek látszik. Polgári menekülők százezrei, friss keletű árva és özvegyek sora, vasárnapi munkaszünet eltörlése, tözsdei hallatlan árfolyamzuhanások, a bizonytalanságnak növekvő és egyre szélesebb körre terjedő érzése jelzik a pusztulás uralmi útját. Ha a háború elindításakor nem volt meg az ellenféllel szembeni megértésre kész akarat, Mussolini idegeskedve várt beszédének napján, aki ezideig már néhányszor javasolta a megbékélést, de most már, hír szerint, türelmét kezdi veszíteni. Újra el kell hangzania a szóknak: Nem a világ feletti uralmat, hanem a világ jólétét kell keresni. A háború kiterjesztésének megállítására talán mégsem időszertlenül újra felvetni a gondolatot, hogy a végleges katonai döntés s millió emberélet feláldozása előtt meg lehetne és meg kellene állítani a lejtőn lefelé sodródó világot s visszahívni mindeneknek a teremtő munka légkörét s a békét!

Károly király kivánságára elmaradnak a június 8-iki ünnepségek

Bucurestiből jelenti a rádió: Öfelsége a következő levelet intézte Tatarescu miniszterelnökhöz:

Kedves Miniszterelnököm! Értésültem arról, hogy a kormány elhatározta, hogy 10 éves uralkodásom évfordulóját meg akarja ünnepelni. Ez az elhatározás mélyen megindított és az elvégzett kötelesség lelkiismeretével elismerését látom benne a haza és népem iránt kifejtett munkáért. Tekintettel azonban azokra az állandó gondokra, amelyek most mindenkit el kell, hogy töltsenek és te-

kintettel arra, hogy az ilyen ünnepségek nagy költségekkel járnának, a mai körülmények között mindenkit, aki engem ünnepelni akar, arra kérem, hogy teljes tudását és hazafiasságát állítsa az ország szolgálatába és ezzel ünnepeljen. Ezért kifejezetten arra kérem a kormányt, hogy a tervezett ünnepségek megtartásától mondjon le. Fogadja Kedves Miniszterelnököm nagyrabecsülésem kifejezését. Carol

Csak az egycsillagos sárga és piros behívokra vonatkozik a biharmegyei hadkiegészítő parancsnokság behívási potrendelete

A rendelet hivatalos szövege:

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei hadkiegészítőparancsnokság 805. számú rendelkezése értelmében mindazok a tisztok, altisztek és legénységi állományba tartozók, akiknek

sárga vagy piros behívóparancsuk van egy csillaggal a következő betűkkel és számokkal: M 1, M 2, M 3, M 4, AT 2, H 2, DS 2

kötelesek azonnal, legalább május 25-ig bevonu-

lásra jelentkezni a behívójuk által föltüntetett csapatostekhez.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét a nagyváradai rendőrkvesztor figyelmeztetése alapján, hogy a fenti rendelet

csak az egycsillagos

behívásokra vonatkozik, nem pedig valamennyi sárga és piros behívóparancsra, mint ahogy egyes váradai lapok tévesen közölték.

1940 június 1-én nyílik meg a

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

Carmen-Sylva Fekete tengeri fürdőn

50 százalékos vasuti kedvezmény

120 szoba, 300 ágyval, fürdőszobák, teljes komforttal és luxus ágyneművel felszerelve. Elsőrendű étterem, román, magyar és nemzetközi konyhával.

Nyitva június 1-től szeptember 1-ig.

Rheuma, isias, angolkór, skrofula, női betegségek, csont, tuberkulózis, derékfájás és általános gyengeségben szenvedők biztos gyógyulást kapnak.

Pausálkurák, hideg és meleg iszapfürdőkkel.

20 napos kúra meleg iszapfürdőkkel, taxákkal együtt

Lei 7.000.- és lei 8.300.-

egy személy részére, vagy 10 napos kúra két személy részére szóló jegyfűzetek alapján. Jegyfűzetek, prospektusok és jelentkezések szobák lefoglalása végett lapunk kiadóhivatala utján, Oradea-Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5.

Forduljon bizalommal kiadóhivatalunkhoz.

Román sajtóvélemény Olaszország beavatkozásának jelentőségéről

Bucurestiből jelentik: A „Curentul” május 23-iki számában Pamfil Seicaru „Ha Itália beavatkozik a háborúba” címmel többek között a következőket írja:

Május 24-ike, ugylátszik, elhatározó nap lesz Olaszországra nézve. Egyre valószínűbb, hogy a tengerzár épp az ellenkező hatást váltja ki megfélemlítés helyett kihívást fog eredményezni. Igyekeztem megtalálni a tengerzár-elrendelés nagy tövéseinek magyarázatát.

A helyzet az, hogy a szövetségesek nem tulajdonítanak Olaszországnak akkora katonai erőt, aminővel valóban rendelkezik. Különösen pedig kevésre becsülik az olasz légi haderőt. S vajjon, mire támaszkodik ez az alábecslés, mikor Itália volt az első ország, amely ezen a téren ragyogó teljesítményeket mutatott fel? Mondhatnánk, az első állam volt, amely mindenekelőtt a légi haderőt alkalmazta támadó fegyvernemként. Még élénken emlékeztem élnék az olasz harci repülők sikerei Abessziniában és Spanyolországban. S akkor mégis mi az érv ellenük?... Allítólag az olasz repülőgépek olyan típusok, amelyek gyorsaság és egyéb technikai jellemzők tekintetében mögötte maradtak más, az utóbbi három év alatt elért csúcsteljesítményeknek.

Bizonyos, hogy ezek az értesülések súlyos tévedéseket tartalmaznak — folytatja Seicaru — De tegyük fel, hogy más államok légi haderőjének teljesítőképesége felülmúlja az olasz gépeket. De melyek ezek az államok?

Kétségtelen, hogy elsősorban Németországról lehet szó. De Olaszországnak a háborúba való beavatkozása Németország mellett magával hozza a két állam harci eszközeinek kölcsönös kiegészítését is. Vagy fel lehet-e tételezni, hogy Németország nem tud repülőgépeket szállítani más államoknak is? Hiszen köztudomású, hogy Németország szállít harci repülőgépeket szigorú semlegességi országoknak is, mint amilyen például Románia. Annál inkább rendelkezésre fog állni szövetségesének abban az esetben, ha annak tényleg nem lennének elég nagy sebességű repülőgépei.

De: a légi haderő lényeges eleme a pilóta. És Olaszországnak óriási tömegű, kitűnően kiképzett pilótája van. És semmi se volna könnyebb, mint ezt a nagyszerű, edzett pilótahadereget, amely az abesszini és spanyolországi harcokban szerzett tapasztalatokat, — a legújabb típusú Messerschmidt gépekkel látni el.

Ez kérdés egyike azoknak, amelyek bizonyítják, hogy a tárgyilagosságot mennyire nélkülöző adatokra építenek egyesek ítéleteket.

De vajjon csakugyan beavatkozik Olaszország a háborúba? Lehetséges, hogy Mussolini május 24-ére jelzett beszéde megadja erre a feleletet. És akkor vita tárgyát fogja képezni a délkelet-európai államok helyzete. Vajjon hagyni fogják-e, hogy ezek az államok tovább folytassák semlegességi politikájukat, vagy pedig a gazdasági együttműködés biztosítékait fogják követelni tőlük? És milyen álláspontra helyezkedik Szovjetország? Vajjon Oroszország továbbra is a néző szerepét fogja játszani és tartalékban marad addig, amíg egész Európa újrendezése szoba nem kerül?

Most már nyilvánvaló, mekkora felelősséget vettek magukra Anglia és Franciaország imperialistái, mikor annakidején visszautasították Németország békeajánlatát és ezzel kirobbantották a második európai imperialista háborút. Szovjetországnak ismét igaza volt, amikor védelmére kelt a béke ügyének és óva intette a világot az imperialista háborútól, rámutatva annak megsemmisítő erejére és beláthatatlan terjedelmére. Nyilvánvaló a Szovjetnek Németország felé hajló rokonszenve és az a szándéka, hogy háttérben maradjon addig, amíg az új Európa berendezésének kérdése szőnyegre nem kerül.

Olaszország beavatkozása esetére azonban fel kell tenni a kérdést, hogy Oroszország megmarad-e tartózkodó álláspontján? Németországnak szoros kapcsolatai vannak Oroszországgal, tehát, végső elemzésben, mindaddig, amíg ez a szövetségi kapcsolat Moszkva és Berlin között fennáll, Oroszország magatartása nem lehet ellentétes a német érdekekkel. Ha egyáltalában a logika szabályai érvényesek ebben az általános bizonytalanságban.

De vajjon Olaszország beavatkozik a háborúba? A Duce megoldja a talányt. Mindenesetre Olaszország várható magatartására nézve irányadó lehet az a tény, hogy Mussolini feltétlenül bízik Németország teljes győzelmében.

Az olasz egyetemi ifjúság a Duce parancsára vár.

Rómából jelentik: Mussolini fogadta Soto nagykövetet, a japán baráti küldöttség vezetőjét, aki átnyújtotta a Duce-nak a japán miniszterelnök üzenetét. Az üzenet dicsőíti Olaszországot és Japán

szoros barátságát és kijelenti, hogy Japán sohasem fogja elfelejteni a megértésnek és baráti támogatásnak azokat a bizonyítékait, amelyeket Olaszország a keletázsiai új rend felépítésére irányuló törekvéseknek nyújtott. Örömmel állapítja meg az üzenet, hogy a két ország együttműködése mind szorosabbá válik és ebben az Európa számára oly súlyos órában a japán nemzet a legnagyobb rokonszenvet érez Olaszország nemes törekvései iránt és

Semleges nyilatkozatok:

Mexico nem engedi veszélyeztetni semlegességi politikáját

Mexikó Cityből jelentik: A sajtó közli Cardenas köztársasági elnök nyilatkozatát, amely szerint a belpolitikai helyzet általában kielégítő. Az elnök visszautasította azokat az állításokat, mintha Mexikóban „ötödik hadoszlop” volna. Ezek az állítások Mexikó ellenségeinek kitalálásai, akik az utóbbi időben ismételen híreket terjesztettek kommunista hadoszlopról. Cardenas hozzátette nyilatkozatához, hogy a kormány nem fogja megengedni, hogy külföldiek veszélyeztessék Mexikó semlegességi politikáját.

Három milliárd és háromszázmillió dollár az Egyesült Államok nemzetvédelmi költségvetése

Megszavazták a haditengerészet másfélmilliárdos hitelét is

Washingtonból jelentik: (Olasz rádió.) A német távirati iroda közli, hogy az Egyesült Államok szenátusának költségvetési bizottsága jóváhagyta a haditengerészet részére folyósítandó 1458 millió dolláros hitelt. Ebben az összegben benne vannak a rendkívüli hitelek is. A szenátus katonai bizottsága kedvezően véleményezte ezenkívül a szárazföldi haderő és a légi haderő gyarapítására tett elnöki indítványt is és jóváhagyta az a törvénymódosítást, amelynek értelmében Roosevelt elnököt felhatalmazták, hogy ha a nemzetvédelem érdekében szükségesnek látja, megtilthatja repülőgépek,

más hadianyag és ezek gyártásához szükséges nyersanyagok kivitelét.

A szenátus csütörtök délutáni ülésén elfogadta a nemzetvédelem három és félmilliárdos költségvetését is.

Roosevelt elnök vasárnap rádióbeszédet mond.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök vasárnap rádióbeszédet mond a bel- és külpolitikai helyzetről.

Narviktól Fokvárosig:

A La Manche-csatorna kikötői felé hátrálnak a belgiumi és északfranciaországi szövetséges csapatok

Berlinből jelenti az olasz rádió: A szövetséges csapatok kitoréásokat kíséreltek meg Valenciennes, Cambrai és Arras vidékén. A kísérletek nem jártak sikerrel. Saint Quentinól nyugatra a La Manche-csatorna felé újabb német gyalogos hadosztályok és tüzérségi egységek vonultak fel. Északon is folyik az előrehaladás. A nagy hekerítő mozdulat keretében Lille-től északra Roubaix felé is benyomták a szövetséges arcvonalát.

Arras és Douai között angol páncélosok kísérelték meg a kitorést. A páncélosok nagyrésze a csataterén maradt. A megmaradt egységek a tenger felé vonultak vissza. Arras és a tenger között Boulognetól délre már mindenütt németek állanak.

Megkezdődött a szövetségesek behajózása.

Rómából jelenti a Stefani haditudósító: A La Manche-csatorna belga és észak-francia kikötőiben már megkezdődött a visszavonuló csapatok behajózása. Német repülőgépek állandóan bombázzák ezeket a kikötőket és megkísérik minden behajózási kísérletet. A német légi haderő a szárazföldi gyűrű folytatásaként a tengeren is teljessé és hatásossá akarja tenni a belgiumi és északfranciaországi szövetséges csapatok bekerítését.

Észak-Norvégiában aránylag csend van.

Stockholmból jelenti a Svéd Távirati Iroda haditudósítója: A Narvik körüli harcok eseménytelen. A német csapatok állandóan megerősítéseket kapnak. Német légi rajok bombázták az angol

lok által megszállt Harstadot. Az angolok újabb támpontok elfoglalására törekvenszenek.

Nyolc angol tehergőzös futott német aknára a délafrikai partokon.

Laurence Marquesből (Portugal-Keletafrika) jelentik: A délafrikai partok előtt eddig nyolc Carachiból és Singaporeból jövő angol tehergőzös ütközött német aknába és elsüllyedt. Csak három esetben sikerült a legénységnek mentőcsónakokon megmenekülnie. Eddig már két aknaszedő hajó is áldozatul esett a német aknáknak.

Letartóztatták az angol fasisztapárt vezetőjét.

Londonból jelentik: Az angol alsóház egyik tagját, Ramsay kapitányt letartóztatták. A letartóztatás a védelmi rendelkezések 18-ik szakasza alapján történt. Ez a rendelet, amelyet két nappal ezelőtt hoztak, a külföldi befolyás vagy felügyelet alatt álló szervezetekre és azok vezetőire vonatkozik. A londoni rendőrség házkutatást tartott az angol fasiszta unió székházában.

Egy későbbi jelentés közli, hogy Oswald Mosleyt, az angol fasisztapárt vezetőjét letartóztatták. Rajta kívül letartóztatták a fasisztapárt másik hét vezetőjét, köztük egy nőt is. Letartóztatták Brecket, angol néppárti titkárt is.

Sir Sammeltoare az új madridi angol nagykövet.

Londonból jelentik: Hír szerint Sir Samuel Hoare külön megbízatással nagyköveti minőségben Madridba megy.

Drimba József ezredes-megye főnök rendet teremt a Ciuci közbirtokossági legelő birtokháborítási ügyében

Mercurea-Ciuc-Csikszereda, május 10.

A tavasz elérkezésével szorongó szívvel gondolt Gyergyószentmiklós város, Gyergyótekerőpatak, Madaras községek közbirtokossági vezetősége arra: vajjon megkísérelik-e ismét, — mint a múlt évben — Gyergyóbékás község lakosai azt az erőszakot, mellyel birtokhivatottak a 450 holdas „Lapos” nevű havasi legelőt Gyergyószentmiklóstól a 409 holdas „Szalók” nevű erdei legelőt Madarastól a legteljesebb birtokháborítás útján. Amint annakidején megirtuk, az érdekelt közbirtokosságok számtalan közbenjárására, melyet hatékonyan támogatott Drimba József alezredes-megye főnök is, a földmivelésügyi miniszter Fanoiu vezérfelügyelőt küldötte ki a helyszínére, hogy a helyi hatóságokkal karöltve csináljon rendet. A székely vagyonszövetségek igénybevették a Magyar Népköztársaság segítségét is, melynek megbízásából dr Kováts Károly képviselő járt el Cornăţeanu földmivelésügyi miniszternél és tárta fel a hova-tovább mind jobban elmérgesedő helyzetet. A miniszter határozott ígéretet tett, hogy közmegelegedésre rendezni fogja az ügyet.

Fanoiu vezérfelügyelő, miniszteri kiküldött több napi tárgyalás után megállapította, hogy Gyergyóbékás község lakossága a legdurvább birtokháborítást követte el és írásban kötelezte az erőszakos megszállókat arra, hogy záros határidőre vonuljanak ki az elfoglalt területekről. Ez azonban — bár Drimba megyefőnök a legerélyesebben lépett fel — nem történt meg, — csupán késő ősszel, amikor már téli szállására kellett hajtani haza a csordákat. Így játszották ki a békásiak a hatósági jóakaratu rendelkezéseket is, mert a tulajdonos, jogtisztelő birtokossági tagok nem vették erőszakos cselekedeteket megtorlasképpen, hanem mindig a törvényes eljárást vették igénybe, melynek formalitásai hosszadalmas időt kívántak.

Ismét igényekkel lépnek fel a békásiak.

A három közbirtokosság vezetőségének nem kellett sokáig kétségben maradni a békásiak felől. A Gyergyóbékás, Gyergyóbékás-szoros mintegy nyolcezer lakosa ismét mozgolódni kezdett, mihelyt a marhacsordák legeltetéséről lehetett beszélni, a kedvezőtlen időjárás után. Írásban fordultak sokan Gyergyószentmiklós város, Gyergyótekerőpatak és Madaras községek közbirtokosságaikhoz és hangoztatták, hogy az idén nemcsak a Lapos, Nyiresutak és Szalók havasokra van szükségük, hanem még elkívánják Gyergyótekerőpaktól a Benedek és Zsedán nevű havast is, ami mintegy ezer holdas legelőterületet tesz ki. Kijelentették írásban — állítólag Pantea Gheorghe békási birtokos indítványára, — nekik a havasokra szükségük van, azokat adják bérbe a birtokosságok, mert ha nem, ismét erőszakot fognak alkalmazni, nekik nem elég az agrárreform során adott legelőterület és nincs hol legeltetniük jószágait.

A közbirtokosságok azonnal válaszoltak és tudomásukra hozták a békásiaknak nincs bérbeadható legelőjük és egyben beadványt intéztek ezzel kapcsolatosan Drimba megyefőnökhöz és a vármegyei gazdasági hivatalhoz.

Közös értekezlet Gyergyószentmiklóson.

A megyefőnök, hogy a fennforgó ellentéteket kiküszöbölje, békés úton, tárgyalásra hívta meg az összes érdekelt feleket, előjáróságokat és közbirtokossági vezetőket. Drimba megyefőnök először a békásiakat hallgatta meg. Vezetőjük kijelentette, hogy nekik a „Lapos” havasra szükségük van és ha azt a gyergyószentmiklói birtokosság nem akarja átengedni, „megelégszenek” a Gyilkos-tó vidékén Cohard, Kupás és Likas havasok mellett elterülő 600 holdas legelővel is.

A békási vezetők meghallgatása után György Fazekas István közbirtokossági elnök mutatta ki, hogy a békásiaknak nincs újabb területekre szükségük, hisz a Lapos havasból is kaptak 600 holdat kisajátítás útján és azután hatalmas területeket kaptak Csikjenőfalva, Gyergyókilyértalva és Csik-karcfalva községek közbirtokossági vagyonából is.

Dr Kováts Károly képviselő, ügyvéd, aki Madaras közbirtokosságának képviselőjeként jelent meg az értekezleten, ugyancsak kimutatta, hogy semmiféle törvényes alapja nincs a békásiak követeléseinek és csak arra alkalmas, hogy állandó út-

közési pont legyen a béke, törvénytisztelő székelység és az erőszakoskodó békásiak között, ami ezekben a súlyos időkben végzetes lehet.

Drimba megyefőnök szólalt fel azután és kijelentette: tanulmányozzák a kérdést és a döntést mihamarabb meghozzák. Felhívta a békásiak figyelmét arra, ha törvénytelen, erőszakos eszközök-höz folyamodnak, azt a legelővesztésesebb eszközök-höz, kellő szigorral fogja megtorolni.

A békásiak újra birtokba vették a Lapos havast.

Alig pár nap telt el az értekezlet után, melyen Drimba megyefőnök olyan erőteljes szigorral tiltotta meg a békásiakat az újabb törvénytelen-

ségeket, a napokban megtörtént az első birtokháborítás.

Gyergyószentmiklós város közbirtokossága öszszegyűjtötte gazdaközönsége egyrészenek állatállományát és azt négy pásztorra bízva, útnakindította a Lapos havasra. A pásztorokat nagy meglepetés érte: a Lapos havast már megszállva találták. A békásiak fenyegetően és erőszakosan léptek fel, mire a pásztorok visszavonultak és jelentették a foglalat a birtokosság vezetőségének. A vezetőség azonnal közölte az újabb megszállás hírét Drimba megyefőnökkel. A megyefőnököt mélyen megdöbbentette ez az újabb törvénytelenesség és határozott ígéretet tett, hogy haladéktalanul megteszi a jogorvoslati lépéseket.

Még nem érkeztek hírek Gyergyótekerőpatakról és Madarásról, de minden valószínűség szerint az ottani birtokosságok területeit is hasonló sors érte, mint a Lapos havast.

Mielőtt ez a tengeri kigyóvá nőtt ügy még jobban elmérgesedne, lépjenek közbe az illetékes hatóságok és ha kell karhatalmi eszközökkel is szerezzenek érvényt az igazságnak és jognak.

Albert István.

A japán államtanács elnökének beszéde

Japán részt akar venni a világ újrendezésében
Churchill ajánlatot tett a japán kormányoknak

Tokióból jelentik: Konoye herceg, volt japán miniszterelnök, az államtanács elnöke, csütörtökön beszédet mondott. Rámutatott a világ folyamatosan lévő újrendezésének fontosságára és kijelentette, hogy pillanatnyilag nincs a földön olyan nemzet, mely azt hihetné, hogy az egész világon végbemenő változások mellett a régi világrend szerint tarthatja fenn életét. Azok a nemzetek, amelyek ezt teszik, személynak az emberiség fejlődésének ténye fölött s ki kell üríteniök a pusztulás keserű poharát. Ebből magyarázható a tokiói és nankingi kormányoknak az a kívánsága is, hogy új rendet teremtsenek a Távolkeleten.

Bucurestiből jelentik: A Curentul című lap sanghaji jelentés alapján írja: A német távirati iroda azt közli, hogy sanghaji szövetséges diplomáciai körök szerint Churchill angol miniszterelnök kifejezte azt az óhaját, hogy az angol-japán barátságot minél erőteljesebben újból élesszék fel. A hír szerint Churchill hajlandónak mutatkozik arra, hogy engedményeket tegyen a japánoknak a távolkeleten, ha viszont Japán kész támogatni a Németország elleni angol zárlatot. Az angol miniszterelnök azt óhajlaná, hogy a japánok őrizték ellen a Wladivosztokon áthaladó árukat és akadályozzának meg minden Mandzsuokból. Kinából és Japánból Németországba irányuló áruküldést és tegyék lehetetlenné ezeknek az áruknak területükön való átvitelét is s egyáltalában akadályozzák meg a németek távolkeleti kereskedelmi tevékenységét. Churchillnek ezt a javaslatát — írja a német távirati ügynökség levelezője. — Sanghaiban kétségbeesett cselekedetnek és nagy naivitásnak minősítik.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatos Dalton angol hadigazdálkodási miniszternek az az alsóházi kijelentése, amely szerint a Wladivosztokon át irányuló és Németország részére szánt

részszállítások az utóbbi időben jelentősen csökkentek, csökkenést mutat a többi hadianyagok szállítása is. A helyzet azonban még nem kielégítő s az angol kormány jelenleg egy megegyezési tervezetet tanulmányoz, melynek következményeként ez a szállítás teljesen megszűnne.

Ajándékot hozott a japán küldöttség a Szentatyának.

Rómából jelentik: XII. Pius pápa csütörtökön fogadta Miron Taylor, Roosevelt elnök vatikáni rendkívüli megbízottját. Utána Sato japán rendkívüli követet, a japán baráti küldöttség vezetőjét s a küldöttség öt tagját fogadta. Sato ezüsthől készült madarat nyújtott át a Szentatyának, aki azt aranyéremmel viszonozta. A japán küldöttség ezután Maglione bíboros államtitkáránál tett látogatást.

A japán miniszterelnök üzenetet küldött Mussolininek.

Rómából jelentik: Az olasz királyi akadémia csütörtökön rendkívüli ülést tartott és arról táviratot küldött a Ducenak. A távirat kifejti, hogy az olasz királyi akadémia magáévá teszi az Akadémia alosztályainak egyhangú kifejezésre juttatott érzelmeit, melyek a nemzet sorsára döntő események előestéjén teljes bizalmukat és odaadásukat fejezik ki a Duce iránt.

Az olasz sajtó vezető helyen közli azt a táviratot, amelyet az autonóm római egyetem 13 ezer hallgatója nevében az egyetem rektora küldött Mussolininek. Ebben a táviratban az egyetemi hallgatók kijelentik, hogy készek lesznek a Földközi-tenger felszabadításáért és a birodalom függetlenségéért küzdeni. A római egyetemi ifjuság a többi olasz egyetem bajtársainak érzelmeit is tolmácsolta és kijelentette, hogy harcolni akar az idegenek elleni új háborúban. Ezek az idegenek arra törekednek, hogy Olaszországot bezárják a Földközi-tengerbe, mely nemzeti területeit köti össze a birodalmi területekkel.

Junius 1. Maróth Annie Junius 1.
VILLON-estje a Regina Mária
Színházban.

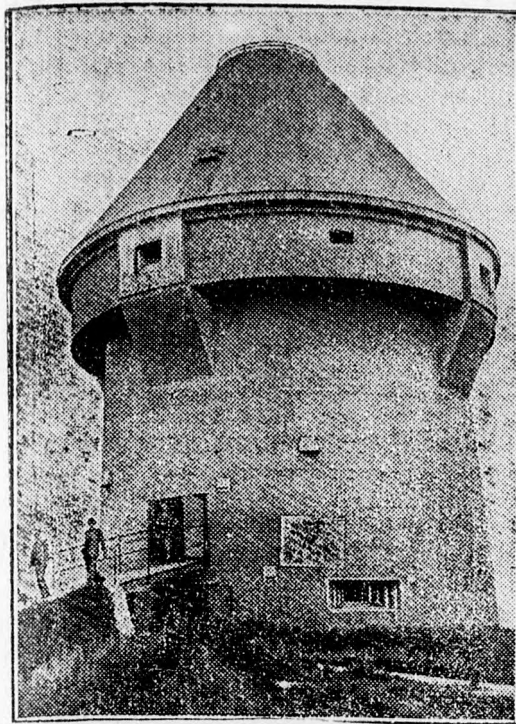
Világvárosi sikerek után először Nagyváradon

A NAGY TESTAMENTUM

eredeti kíséző zenével

Szereplői: Maróth Annie és Nagy István színművész.

A Siegfried-vonal

Berlin, május hó.

A kirakatok Európa-térképein, hírlapok vázlatain, a minden új hírre érzékenyen felügyelő emberek fantáziájában, de legvaskosabban a valóság súlyos, kemény mezőin meredten áll egymással szemben a két nagy tiltó fal: a Maginot-vonal és a „Westwall”, vagy ahogyan általában nevezik, a Siegfried-vonal. A kettő közül az utóbbi a fiatalabb. Alig pár éve építették.

1936-ban kezdték el a hatalmas erődív munkálatait és már két év múlva készen állt a mű, amelynek gigantikus méreteiről talán alighat képet magának az ember, de szűken vett katonai berendezéseiről természetesen kevés szívárgott ki.

Mintegy hatszáz kilométer hosszúságban húzódik végig ez a védelmi öv a svájci határtól egy darabig a Rajna mentén, majd kitérve a Saar-folyó felé s Saarbrückent érintve, a luxemburgi és belga határral párhuzamosan haladva Hollandiával szemben az Alsó-Rajnaig. Ujabbban tervbevétték a tengerig való meghosszabbítását is. „Mélysege” átlagban 50 kilométer. Ebben az óriási sávban mintegy 22.000 kisebb-nagyobb erőd „bunker”, van elosztva.

Méreteit talán jobban érzékeljük, ha tudjuk, hogy

építésénél 6 millió tonna cementet, többszáz ezer köbméter fát, 4 millió tonna vasat és kétszáz ezer tonna némes acélt használtak fel.

A munkához szükséges gépeket, szállítóeszközöket és munkásokat az egész német birodalom területéről felváltva gyülekeztették az építés helyén. Majdnem két évig kb. félmillió ember dolgozott az erődítések megalkotásán. A hallgatnitudásra fényt vet az a tény, hogy például a munkára vezényelt munkaszolgálatosok eleinte nem is tudták, miért ásák, szagatják a sziklás, nehéz talajt szerszámaikkal. Az építés ideje alatt az egész német ipar és közlekedés ennek a munkának a szolgálatában állott.

Legkevesebb adat került nyilvánosságra magáról az erődrendszer műszaki berendezéséről s ez magától értetődő is. Általában az az elv érvényesül, hogy a betonölpökből, vas sín-erdőkből épített tankelhárító akadályok mögött harcelőrs állások vannak, kisebb erődökkel, aknamezőkkel, műszaki akadályokkal, drótkadályokkal, amelyek helyenként elektromos árammal vannak felítve; ezek mögött sorakoznak a nagyobb, központi „megerődök”. Ha az ellenséges támadás lendülete keresztül is tudna törni az első akadályokon, akkor a rejtett tüzifegyverfészekkel, csapdákkal tele-

tüzdelt védelmi öv kuszált, kiismerhetetlen, meglepetéseket ontó mezőiben föltétlenül elpusztul.

Az egyes erődök berendezésénél szabadon érvényesül a haditechnika minden fogása, kísérletek, megbízható eredményei és a tervező zseniális fortélyai.

Az erődök falvastagsága felmegy sokhelyütt állítólag 5 méterig is. Elképzelhető, hogy

a legnehezebb tüzérség telitalálatai és nehéz légibombák ellen is tökéletes biztonságot nyújtanak. A nagyobb erődegységek tulajdonképeni „harc”-része alatt több emelet mélységben vannak a raktárak s legmélyebben a légénység elhelyezési körletei. Az egyes erődöket földalatti folyosók kötik össze. A legtöbb ilyen folyosóban villamos vasutak futnak. Magától értetődő, hogy az összekötő hírszolgálat is tökéletesen ki van építve, részben telefon, részben — a kisebb erődök közt is — a rádióon kívül fénytávbeszélő készülékekkel, távíróval, rakétákkal, világító töltények révén, postagambokkal és jelentőkutyákkal. Az erődrendszerrel együtt működő tábori hadsereg részére kiépített állások, fészkek számára is be vannak építve a vezetékek. B. G.

A légi haderő szerepe a háborúban Hogyan kapnak a német csapatok utánpótlást?

Dánia, Norvégia és Hollandia elfoglalásánál a légi haderőnek döntőszerep jutott. A repülőrajok biztosították a csapatok előnyomulását, valamint a haditengerészet ténykedéseit, ugyanakkor meg új légitámaszpontokat foglaltak el az Északi-tenger partja mentén, szemben Angliával.

Dánia elfoglalása, mint ismeretes, békés körülmények között és minden ellenállás nélkül történt. A német légihaderő elfoglalta a dán repülőtereket, megszervezte azok biztonságát légelhárító osztagok elhelyezése révén, méltal ugyanakkor a német határok biztosítását is magára vállalta. Így már az első napon a német légihaderő hatalmas egységei indultak útnak Norvégia felé, hol aztán a legfontosabb hadászati támaszpontokat foglalták el. Felderítő repülőgépek nagy felderítő repüléseket végeztek az egész Északi-tengeren fel egész az északon tevékenykedő tengeri erőkig, mialatt a szárazföldön Norvégia elfoglalásáért küzdöttek a szárazföldi csapatok. A repülők állandóan jelentették az ellenséges gépek közeledését, — harci egységeket kíván ezek leverésére.

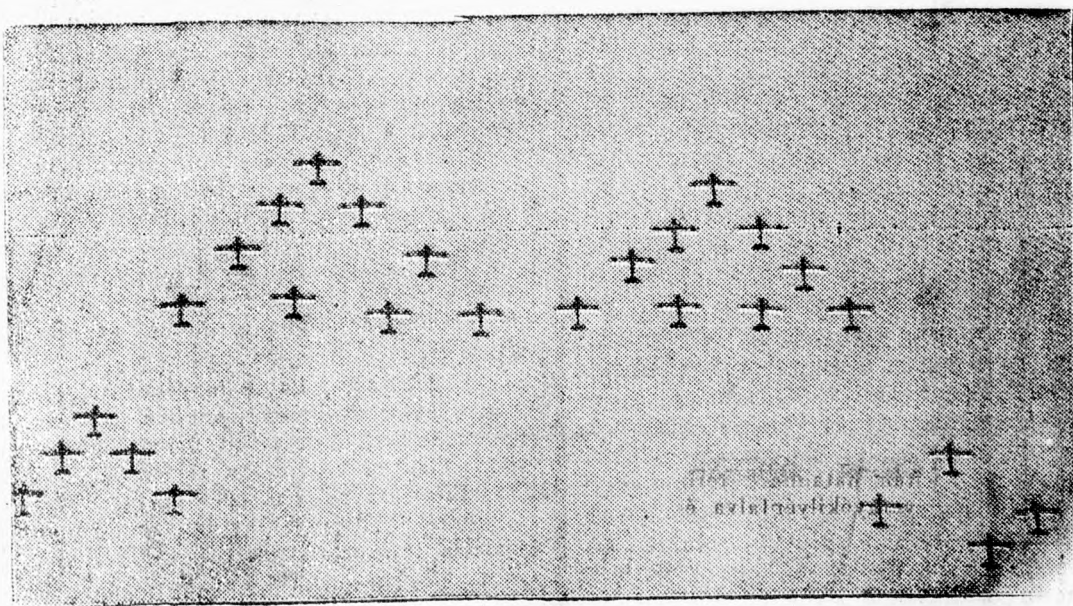
Így a német legfőbb parancsnokság szerint április 18-ig, a német repülők: 2 cirkálót, 1 rombolót és 3 tengeralattjárót súlyosítottak el, míg telitalálatokkal megsebesítettek: 4 csatahajót, 2 harcicirkálót, 4 cirkálót, 1 rombolót, 1 repülőgépanyahajót, 3 csapatszállító hajót és egy norvég torpedóhajót. Ezenkívül elölttek: 26 angol repülőgépet. Mindezen veszteséggel szemben a német légihaderő csak 10 repülőgépet veszített. Midőn április 19-ig az angol csapatok ki akartak szállni Harstadban, a convoy-t német repülők támadták meg. A nehéz repülőbombák oly erősen megrongálták a kikötőt, hogy a rakodópart falai beomlottak és a szállítóhajók nyomban beszüntették a repülők elleni tüzelést.

Ezek az eredmények azt bizonyítják, mily fontossággal bír a norvég támaszpontok birtoklása a német légihaderő számára, az angol

tengeri flotta elleni harcban. Így természetesen, hogy a német hadseregfőparancsnokságnak az a szándéka, hogy az elfoglalt tengerpartokat Anglia elleni hatalmas rajvonallá alakítsa át. E szándékához híven a norvég és dán tengerpart minden jelentős pontján felszerelték már a légvédelmi ütegeket. E célra sok helyen a sértetlennek maradt norvégparti légitámaszpontokat is felhasználták. Az újabb német támaszpontok elhelyezésük és berendezésük után, nemsokára már ellenséges gépek leterítését jelentették. Ezenkívül megszervezték a légi felderítést ezekről a partokról. Itt Németország, mint köztudomású, olyan harcieszközökkel rendelkezik, melyeket Spanyolországban már teljes sikerrel kipróbáltak. A dán- és norvégpartok mentén előőrs-hajók és felderítő repülőegységek közreműködésével sűrű közlekedési hálózatot létesítettek arra, hogy Németország mily nagy jelentőséget tulajdonít az új támaszpontoknak, jellemző az a nagy gond, mellyel a szárazföldi egységek megszervezését hajtják végre. Már az első napokban, a légi haderő erős szárazföldi egységei foglalták el a dán és norvég repülőtereket, azokat megszervezték és gyors összeköttetést teremtettek az anyaországgal. Ily módon rövid idő alatt már rendszeres légiforgalom keletkezett az elfoglalt területek és a birodalom között. Megszakítás nélkül hajtják végre már e partokról a német repülők felderítő utjaikat, nagy távolságra is, mialatt a vadászgépek minden pillanatban készen állanak, hogy elűzzék az ellenséges gépeket, mihelyt csak közeledéséről hírt kapnak.

A támaszpontokról indulnak el az erősítések az északon. Narviknál harcoló szárazföldi erők számára, amelyeknek még mindig nincs a tartós összeköttetése a Norvégiát megszálló német hadsereg zömével.

Körülbelül ugyanilyen módszerrel járnt el a belgiumi és franciaországi harcokban

Támadásra-repülő légiraj

Taxát fizetünk, de hol a — járda?

Egy városnegyed lakói nyílt levélben kérik az úttest javítását

Járhatatlan a Rimler Károly utca. — Helyszíni riport a fejlődésnek indult, mégis elhanyagolt külvárosból

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Egy szépen fejlődő városrész lakói nevében nyílt levél érkezett be hozzánk Chirila polgármester címére. Nem kéltek ez a városnegyed; két peronyire van a Nagypiacról és hivatalnokok, tisztek, nyugdíjasok, jómódu iparosok és őrmesterek lakják. Egyik fő útvonala, a Lahovary-utca, az egykori hadapródiskola előkelő környékére vezet, a másik pedig, a város tíz évén át volt polgármesteréről elnevezett Rimler Károly-utca, a Nagypiacba torkollik.

A nyílt levélben megszólaló tisztos, adófizelő polgárok hihetetlen állapotokról panaszkodnak. Túlnőnek ezek a panaszok a helyi jelentőségen, mert alig hisszük, hogy még egy város lenne Erdélyben, ahol az utcai kövezet- és járdaviszonyok annyira el lennének hanyagolva, mint Nagyváradon.

A Kommandáns-rét nevű városrész polgárainak nyílt levele nem is tárja fel a maga elképesztő voltában a helyzetet s azért részben saját helyszíni szemlének adataira is támaszkodunk, mikor az alábbiakat ajánljuk a polgármester úr figyelmébe.

Az említett városnegyed lakói a Rimler Károly-utcaán át közlekednek a város központjára, de különösen a Nagypiac felé. Egyike ez a város legnagyobb forgalmú útvonala. S még sincs ezen az utcán járdának, kövezetnek híre-hamva se. A járókelők esős időben bokáig érő latyakká dagasztják a sarat s abban cuppognak vásárosok, iskolások, hivatalnokok és munkásemberek a piac felé a város vezetősege címére indított cífra kifakadások között. S jellemző a közhangulatra: a Kommandáns-rét nevű negyed lakói nem is saját utcáik kikövezését kérik a polgármester úrtól. Ilyen ábrándokban nem is ringatóznak már. Az ő utcáikban még csak-csak eltoyyognak valahogy; ott a csekélyebb forgalom mégse teszi annyira járhatatlanná a keskeny földemelkedést a házak tövében, amelynek tetejébe maguk a háztulajdonosok dobnak itt egy kis kavicsot, ott kevés vakolat-törmelékkel, amott pedig pár talicska salakot vagy tégladarabot. Ezek a kezdetleges járda-feljavítások a mellékutcaikban mégis valahogy lehetővé teszik a továbbjutást. De a Rimler Károly-utcaán nem segít a tulajdonosok egyéni kezdeményezése. Itt a nagy járókelő-forgalom mélyen betapos a földbe minden tégladarabot, követ, kavicsot, amelyet, amelyen egy-egy buzgó házigazda jóvoltából néhol egy-két napig lehet viszonylag eredményes szökdelő gyakorlatokat végezni a város belseje felé és vissza. Itt aztán nélkülözhetetlenül szükséges a polgármesteri hivatal közbelépése, aminek igénylése annál inkább jogosult, mert a város az út- és járdaépítő költségek jelentős részét átháríthatja a háztulajdonosokra.

A Kommandáns-rét polgárainak nyílt levele tehát nem is kér mást, mint ennek az egyetlen utcának a rendbehozását.

Ha ezt kikövezi a város, az egész negyedet megközelíthetővé teszi. Megvalósul az álom: fuvarosok vállalkozni fognak rá, hogy fát és építőanyagot szállítsanak erre a vidékre; bérkocsisok, sofőrök nem fogják vállvonogatással elintézni a polgárt, aki a belváros pompás aszfaltjain ácsorgó járművek vezelőinél azt a szerény óhaját jelenti be, hogy tengelyen utazzék ebbe a szerencsétlen városrészbe; és az orvos is ki fog menni a Kommandáns-rét betegeihez, amit a jelen körülmények között a legjobb akarata mellett sem tud megcsinálni.

Mondják, hogy ennek a városrésznek a

lakói már sokat audienciáztak a Rimler Károly-utca kikövezése érdekében. De eredménytelenül. Az ősszel ugyan már örvendés jelei mutatkoztak annak, hogy a város vezetősege mégsem feledkezett meg teljesen erről a negyedről. Csatornázták a Rimler Károly-utca egy részét. De ebben se volt sok köszönet. A csatorna-árkokat éppen csak hogy beföldelték a város munkásai s a talaj-lazítás miatt a kövezetlen úttesten oly rettentő kátyuk képződtek, amelyekben tengelyig süpped a szekér, ha vétkes tájékozatlanságból esős időben is bemérszkedik az utcába. A csatorna víz-vezető nyílásai azonban csak az első két utcaszakaszon készültek el, a távolabbi részekben viszont még nagyobb töcsákba gyűl az esővíz, mint azelőtt. S itt történt egy városi intézkedés, amely valóban égbekiáltó. Az alacsony fekvésű úttest itt feltöltésre vár, azért a betoncsatornákat nem tudták elég mélyen elhelyezni a város mérnökei. Az a veszély fenyegetett, hogy a téli fagy kárt tesz a betonban. Azért a város trágát és piaci szemetet hordatták a hevenyén beföldelt csatornaárkok fölé szigetelő anyagnak. Mikor a városi közművek nagy társzekerői megjelentek a viszonylag keskeny utcában és véges-vegig szeméttel töltötték fel az úttesti közepét, a lakosság irigységgel figyelte ezt a hatósági bacillus-telepítést. Később hordtak ugyan némi szén-salakot is a hosszú sze-

métombra, amely gyalogjáróul is szolgált, de a szekerek lassan lekoptatták a salakot s most szabadon terjeszti a hatósági munkával odahordott szemét a bűzt és a miazmát.

A lakosság egészségének hatósági segédkezéssel való veszélyeztetése mégis csak tűrhetetlen.

Hogyan remélje akkor a polgárság, hogy a város vezetősége eltakarítja azokat a szemétdombokat, amelyeket e negyed üres telkeire felöltlen elemek közelből és távolból összehordanak. A Lahovary-utca és a Dim Pompei-utca között van a városnak egy hatalmas, parcellázásra váró telke, amely valamilyen okból per alatt áll s ezért nem épült még be. Tíz-tizenkét házhely fér el rajta. Az ember azt hinni, hogy a mai nehéz háborús időkben, amikor a kormány súlyos büntetés terhe alatt kötelezi a gazdákat minden talpalatnyi földterület megművelésére, a város is érez annyi hazafias kötelességet, hogy ekkora, kertművelésre igen alkalmas területet ne engedjen parlagon heverni.

S ahelyett, hogy a város vezetősége — bármilyen olcsón — kertészeknek adná ki bérbe ezt a hatalmas telket, eltűri, hogy óriási méretű szemétdomb létesüljön ott, dögökkel, konyhahulladékkal, istállótrágyával, kiürített szalmacsákokkal, stb. Az ilyesmi kültelkékben sem engedhető meg, még kevésbé olyan negyedekben, amelyek néhány percre fekszenek a belváros hivalkodó palotáitól, remekül gondozott aszfaltburkolatú tereitől, ahol minden kis repedést és horpadást nagy gondjal javítatják állandóan a polgármesteri hivatal.

Ezek után szívesen közvetítjük a Kommandáns-rét polgárainak nyílt levélét, amelyben a város e tisztos adófizetői — akik eddig hiába kérvényeztek, istanciáztak és memorandumoztak különböző hivatalokban, — arra kérik a polgármester urat, hogy bármennyire kockáztatja is ezzel testi épségét és egészségét, szálljon ki sürgősen a hely színére és személyes tapasztalatai alapján haladéktalanul fogantasson intézkedéseket. Mert azokkal a súlyos terhekkel szemben, amelyeket a polgároknak vállalniuk kell, a városnak is vannak kötelességei.

Jávör Béla.

Ingyenes orvosi szolgálatot szervezett a Magyar Népközösség

A teljesen vagyontalan és munkanélküli betegek részesülhetnek csak ingyenes orvosi vizsgálatban és kezelésben

Nagyvárad-Saját tud. Ez év tavaszán a nagyvárad Magyar Népközösség népegészségügyi osztálya nagyszabású tervet megvalósításához fogott. Ennek a munkatervnek a népegészségügy megújítása a célja. Számítalan olyan teljesen vagyontalan vagy munkanélküli szegény ember van ugyanis, aki sem a Társadalom Biztosító Pénztárnak, sem más hasonló intézménynek nem tagja és így betegség esetén kezelés, támogatás nélkül marad. Hasonlóképpen szomorú a helyzet a szegényebb néposztályok szülő-anyáinál, akik nagy és szent hivatásuk áldozatos teljesítése közben sokszor teljesen magukra vannak hagyva és így nemcsak az ő életük, hanem az eljövendő gyermekek, tehát a jövő is veszélyben forog.

Ezért a Népközösség nagyvárad vezetősege kérelemmel fordult a helybeli magyar orvosokhoz, hogy legyenek segítségére a népegészségügyi alosztálynak a szegény betegek fektetése érdekében. A magyar orvosok egyöntetű készséggel magukévá tették a Népközösség elgondolását és díszes áldozatkészséggel csatlakoztak a népegészségügyi tervhez.

Igy lehetővé vált az ingyenes beteg szolgálat megszervezése. Majdnem minden orvosi szakba tartozó és arra érdemesült beteg ingyenes orvosi vizsgálatban és kezelésben részesülhet orvosaink áldozatkészsége folytán. A Magyar Népközösség nagyvárad irodája az ingyenes beteg szolgálatról az alábbi tájékoztatást közli:

1. Minden olyan beteg testvérünk, aki teljesen vagyontalan vagy keresetnélküli, ingyenes orvosi ellátásban részesülhet, ha betegsége a következő orvosi szaktudomány körébe tartozik: belgyógyászat, tüdő és Thc, nőgyógyászat, bőr- és

nemibeteg, csecsemő- és gyermekgyógyászat, fogorvos és kis sebészet.

2. A betegek kerületük illetékes lelkesénél jelentkeznek, aki megállapítja, hogy rászorulnak-e az ingyenes orvosi kezelésre és ha igen, ajánló irást adnak a betegnek, aki azzal a Népközösség irodájában (Duca-utca 9 szám) jelentkezik. Itt a beteg megkapja az orvoshoz való beutalást. Az illetékes szakorvosok saját rendelőjükből rendelkeznek. A népközösség irodája kijelöli a szakorvos és a beteg az orvos rendelőjében jelentkeznek vizsgálat vagy gyógykezelés céljából.

3. Olyan betegek, akik a legcsekélyebb orvosi díjat is meg tudják fizetni, nem tarthatnak az ingyenes orvosi szolgálatra.

Fentiek alapján az arra rászoruló szegény betegek mai naptól kezdve bármikor jelentkezhetnek.

Dr. Czumbel Lajos:

Május királynője

Elmélkedések Szűz Máriáról.

Ara 60 Lei és 10 Lei portó

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KAROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

BÉRMÁLÁS A VÁRADI SZÉKESEGYHÁZBAN. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Márton Áron gyulafehérvári püspök, a nagyvárad-szatmári püspökség apostoli kormányzója vasárnap délelőtt osztja ki a püspöki székesegyházban a bérmálás szentségét. Reggel 9 órakor csendes szentmisét és szentbeszédet mond a főpásztor s utána kezdetét veszi a bérmálás.

Urnapi körmenet a Szent László templomban és a Premontrei rend templomában. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Az újvárosi plébánia templomban, mint az elmúlt években, most is, az Urnapra következő vasárnap tartják meg az urnapi körmenetet. Az ünnepi szentmisét és szentbeszédet 9 órakor Mella István pápai kamaras, újvárosi plébános mondja. Szentmise után a rendezőség által megállapított csoportrendben megindul a körmenet az urnapi sátrakhoz.

A Premontrei rend templomában vasárnap reggel 9 órakor a nagymise után ugyancsak urnapi körmenetet tartanak. A körmenet a Ciorgariu és a Bratianu-utcán vonul el. Az egyes sátrakat a Premontrei főgimnázium udvarán, a Szent László menedékház bérházának udvarán, a Szent László menedékház és a Szent József intézet kapuja alatt állítják föl.

ELJEGYZÉS. Bány Kálmán tartalékos hadnagy Oradea-Nagyvárad és Török Julia jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

JUNIUS 1-ÉN KEZDŐDNEK A KÖZÉPISKOLAI MAGÁNVIZSGÁK. Bucurestiből jelentik: (Rádió.) A nemzetevelésgyi miniszter hivatalos közlése szerint az elemi iskolai magánvizsgák június 4-én kezdődnek. A középiskolai magánvizsgákat a negyedik és nyolcadik osztály kivételével június elsején kezdik meg.

KICSERÉLTÉK A HATÁRMENTI VASÚTI FORGALOMRA VONATKOZÓ ROMÁN-MAGYAR MEGEGYEZÉS OKMÁNYAIT. Budapestről jelentik: Wörmlé János, a magyar külügyminiszter állandó helyettese és a budapesti román követ szerdán kicserélték a határmenti vasúti forgalomra vonatkozó román-magyar megegyezést megerősítő okiratát.

Uj banati társasággepkocsi-menetrend. Timisoara-Temesvár. Saját tud. A CFR társasággepkocsi központ új bányai autóbusszmenetrendet vezetett be. Temesvár és Arad között naponta három autóbusszjárat van. Herkulesfürdő, Buziás-Lugos, Moravica, Fény, Nagyszentmiklós és Lipa felé naponta egy, Perjámos felé naponta két járatot tartanak fenn; ezen járatok azonban vasárnapon, valamint június 6-án, 8-án, 17-én, 24-én és 29-én, július 20-án, augusztus 6-án, 15-én, 29-én és szeptember 14-én nem közlekednek. Ezenkívül június 15-ike és szeptember 1-e között egy-egy autóbussz közlekedik. Temesvárról Kalácsára, Temesvárról és Lugosról Buziásra, még pedig vasárnapon, valamint június 17-én, 24-én, 29-én, július 20-án, augusztus 6-án, 15-én és 29-én.

NYOLC NAPRA BETILTOTTAK EGY ZÜRICH I LAPOT. Bernből jelentik a Rador: A svájci hatóságok nyolc napra betiltotta a „Neue Züricher Nachrichten” című lapot, mert gyanúsítottakat közölt a német tisztokról.

Szülőbántalmazásáért elítélték egy fiatal gazdát. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. A szülőbántalmazásra iskola és templom egyformán ránevel már fiatal korban a székely gyermeket. Eppen ezért nagyon ritka, mikor a gyermek kezdet emel szülőjére. Ezt is csak elvakultságában és felhevülésében teszi, amikor különösen a vagonon, a föld elveszi az esztét. Így járt Bodó Simon gyergyószentmiklósi fiatal gazdálkodó is. Édesapjával szembeszállt, amiért nem akart részére több birtokot „íratni” és a veszekedés, szöveg váltás nevében bántalmazta a fiú az apát. Bűnügyi utra terelődött a dolog. A tárgyaláson a fiú sirva ismerte be — ahogy mondotta „gyalázatos”, „szörnyű” tettét — és teljes megbánást mutatott. A törvényszék ezt enyhítő körülménynek vette és a magáról megfellebbezett gazdálkodót egyhávi elzárással sújtotta.

HATALMAS FELHŐSZAKADÁS PUSZTÍTOTT BUCOVINÁBAN. Cernautiból jelentik: Az utóbbi két napban hatalmas felhőszakadás pusztított Bucovinában, mely rendkívüli károkat okozott. Itzcani községben ötven ház áll víz alatt. A medreikből kiöntött patakok utakat öntöttek el és hidakat ragadtak magukkal. A Prut is kiöntött és nagy károkat okozott különösen a vetésekben.

IDEGEN ÁLLAMPOLGÁROK KÖTELEZŐ BEJELENTÉSE. Aradról jelentik: Az országban tartózkodó idegen állampolgárokra vonatkozó újabb intézkedésekkel kapcsolatban az aradi rendőrkezesura az alábbi közleményt bocsátotta ki: „A rendőrség közli a háztulajdonosokkal, főbérlettel és mindazon személyekkel, akiknek házában vagy lakásában idegen állampolgár lakik, hogy 24 órán belül kötelesek bejelenteni a rendőrség állambiztonsági hivatalának, függetlenül attól, hogy már bejelentették, vagy sem. Akik ennek a felhívásnak nem tesznek eleget azok ellen az ingatlankönyv-törvény intézkedései szerint járnak el, a be nem jelentett idegen állampolgárt pedig azonnal átteszik a határon, függetlenül attól, hogy tartózkodási engedélyük meddig érvényes.

ÚJ REPÜLŐBÉLYEGEKEKET HOZTAK FORGALOMBA A SZÁMLÁK FELBÉLYEGZÉSÉRE. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap május 21-iki számában rendeleti törvény jelent meg, amely lényegében a következőket tartalmazza: Május elsejével kezdődőleg a számlák és borderouk felbélyegzésére különleges repülőbélyegeket hoznak forgalomba 10, 20, 50 és 100 leies értékekben. Ezek a bélyegek két színben, átírt papíron készültek. „facturi-borderouri” felírással. A bélyegek két részből állnak. Azon a részen, amelyik a törzslapon (cotor) marad, a Romania szó, az ország címere és a bélyeg értéke van nyomtatva. A bélyegnek azon a részen, amely a számlán marad, a Romania szó, Ófelsége, a király arcképe és a bélyeg értéke szerepel.

Ha ellopják a römikövet, a kávés nem köteles bírságot fizetni. Aradról jelentik: Evekkel ezelőtt az aradi Dácia kávéház römikő-állománnyából egy eltűnt. A lopást jelentették a rendőrségnek, de a nyomozás eredménytelen maradt. Később az állami egyedárúsító hivatal ellenőrzése során, a tulajdonosokat 16.000 leies jövedéki bírsággal sújtották a römikő hiánya miatt, azzal az indoklással, hogy a tulajdonosok a játszmakő eltűnéséért felelősek. A Dácia tulajdonosai a bírság kivétele után fellebbeztek a törvényszékhez. Ügyvédjük rámutatott arra, hogy „vis maior” történt, a játszmakövet ellopták, arról a tulajdonosok nem tehetnek. A bíróság méltányolta a védekezést s a jövedékbírság alól mentesítette a kávéház tulajdonosait.

KATASZTRÓFÁLIS VIHAR VONULT EL VALPARAISO KIKÖTŐJE FELETT. Santiagoból jelentik: Valparaiso kikötője felett szerdán katasztrófális vihar vonult át. A kikötő egyetlen uszódokkja a rajta levő hajóval együtt elsüllyedt. Ugyanakkor elmerült több más hajó is. A rakodópart egyrésze elpusztult. A chilei hajórajhoz tartozó látore könnyű cirkáló megrongálódott. A vihar, különösen a nyomában fellépett áradások révén, nagy károkat okozott az ország többi részében, emberáldozatokat azonban egyelőre nem jelentettek.

Juhtolvajokat tartóztatott le a csendőrség. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Ez a múlt év nyarán és őszén ismeretlen emberek által foszotogatták a gyergyóalfalvi legelők juhnyájait. Mintegy negyven darab juhot loptak el. A csendőrség most elfogta a havasi juhnyájukat deszmáló tetteseket Tofan Stefan és Duca Iosif munkanélküliek személyében. Megállapították, hogy egyben katonaszökevények is. Átadták őket a brassói hadbírósnak.

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcélek

című műve. Ez a könyv a 400 éves Jezsuitársaság életét és történetét adja 21 jeles jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalosság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

Zürichi nyitás. Párizs 8.10, London 14.30, Newyork 446, Milánó 22.50, Berlin 178.75, Belgrad 10, Bucuresti 237.

Halálosvégű gépkocsiszerencsétlenség történt Pitești közelében. Pitestiből jelentik: Sulyos gépkocsiszerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka, éjfél után Bascovele-Graiduri község közelében a 87. rendszámú pitești gépkocsi, amely Dumitru Chieptul tulajdona s amelyet Nicolae Anghelescu vezetett, öt utassal az említett községbe hajtott, ahol az utasok, akik egyébként a gépkocsi vezető rokonai voltak, nagy mulatozást rendeztek. Éjjel után, amikor visszaindultak Pitestibe, az ugyancsak ittas sofőr meggyorsította a gépkocsi iramát. Az egyik kerék külső gumija kipukkant, a sofőr nem tudta fékezni a sebességet és a gépkocsi többször megfordult teugeleye körül. A gépkocsi vezető nyomban meghalt s az öt utas pedig súlyosan megsebesült. Az ügyben a hatóságok vizsgálatot indítottak.

A HUS CSONT NÉLKÜL SEM ADHATÓ DRÁGÁBBAN, MINT A HIVATALOSAN MEGÁLLAPÍTOTT ÁRON. Aradról jelentik: Czomor Péter aradi hentes a városházán működő árelenőrző bíróság 20.000 lei pénzbírsággal sújtotta, mert a marhahúst drágábban árúsította, mint ahogyan a hivatalosan megállapított ár szerint szabad lett volna. Czomor az ítéletet megfellebbezte és arra hivatkozott, hogy a kérdéses esetben csontnélküli színhúst árult és ez esetben jogában áll, hogy a húshoz ki nem szolgáltatott nyomtalék helyett tíz százalék felárát számítson. A törvényszék nem fogadta el a védekezést és a felebbezést elutasította.

Mentesítette a miniszterium a vásári árusokat a 2 százalékos hadfelszerelési bélyeg alkalmazásának kötelezettsége alól. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A textil és ruházati Céh igazgatósági gyűlés határozata értelmében küldöttséget menesztett a pénzügyigazgatósághoz, hogy a vásári árus Céh iparosai részére, miként ohajtja alkalmazni a 2 százalékos hadfelszerelési forgalmi adó, végrehajtási utasítását? A Céh szerdai igazgatótanács gyűlésen számolt be Bobitan Mihai elnök, a küldöttség eredményes munkájától. A miniszteriumban megértéssel fogadták a küldöttség kérését és elrendelték, hogy azoknak a céh iparosoknak, akik saját terméüket piacon, vásárok alkalmával árúsítják és a céh ebbeli minőségüket igazolja, a pénzügyigazgatóság kiad egy olyan értelmű igazolványt, amely mentesíti őket egy 2 százalékos forgalmi bélyeg alkalmazásától, mint az ezzel járó ellenőrzésektől.

Városfejlesztési munkálatok Mercurea-Ciuccon. Saját tud. Annakidején megírtuk, hogy Drimba József alezredes-megyefőnök kézhajrására 400 ezer leit utalt ki a kormány Csikszereda város részére a görögkeleti templom és városháza között létesítendő sugárut elkészítésére. Szász Gerő polgármester ennek és a még rendelkezésre álló összegeknek a felhasználásával meg is indította a munkálatokat úgy, hogy azok befejezéshez közelednek és valóban egyik legszebb utja a városnak. Különben teljes befejezés előtt áll a Nemzeti Bank modern épülete is. Az egyemeletes, a lehető legkorszerűbb és legjobb anyagokból épített palota valószínű látványosságzámba megy vidéki viszonylatban. Eddigi költségei meghaladják a 16 millió leit. Még csak a vaskerítési és aszfaltozási munkálatok vannak hátra és azután ünnepélyesen átadják rendeltetésének. Ugyancsak teljesen készen vannak a görög katolikus templom külső építési munkálatai is. A belső és berendezési munkálatok egyelőre pénzhiányában szünetelnek. A templom eddigi építési költségei meghaladják az ötmillió leit. Ezekről eltekintve alig van építkezés a város területén, amit az építkezési anyagkereskedőkön kívül az építésszek is erősen megéreznek.

POSTAFIÓK

A BUCURESTI-MAGYAROK MÁJUSI ÜNNEPÉLYE. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti magyarság május hó 26-án, vasárnap, rossz idő esetén pedig június 2-án, vasárnap rendez meg hagyományos majálisát a „Colentina” utvonál végén levő „Andronache” erdőben. Ez a népiünnepély az egész fővárosi magyarságot megmozgató társadalmi esemény szokott lenni s most is ilyenek készül a népiünnepélyek minden örömeivel és szórakozásával gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. A majálisat a bucurestii református egyház rendezti az tus gyermekmenhely-alap és a tavalyi majális hozamából építeni már meg is kezdett iparos tanoncotthon befejezésének javára. A majális a fentirt célokra tekintettel, most is gyűjtési akcióval kapcsolatos.

Misszió Sibiuban. A nagyszabású római katolikus belvárosi Egyházközségben április 27-vel kezdődőleg május 5-ig szentmisszió volt mindkét nyelvű hívek részére. A német beszédek P. Georg Goebel csernovitzi árvaházi igazgató tartotta, a magyar nyelvűeket pedig P. Napholz Pál kolozsvári jezsuita atya. Az ünnepélyes Veni Sancte és megnyitás április 27-én este volt, amely alkalommal Badilla János főesperes-plébános szeretetteljes szavakkal üdvözölte a két missziós atyát és Isten bőséges áldását kérte lélekmentő munkájukra. A hívek megértették és megszívtették lelkipásztoruk hívó szavát és szent buzgalommal gyülekeztek naponként a szószék köré, hogy meghallgassák az örök igazságokat, amelyeket a meggyőződés szent tüzevel és a lelkipásztori tapasztalatok megkapó erejével tolmácsolnak az Isten küldöttai missziós beszédekben. A magyar ajku hívek közös szentáldozása május 5-én, vasárnap reggel 7 órakor volt, mely alkalommal igen nagy számmal járultak a szentáldozáshoz. Ugyanaznap este 5 órakor volt az utolsó magyar missziós szentbeszéd és missziózáró ünnepség, amelynek keretében ujrastartották a missziós keresztet és feltették az új évszámot, majd pedig a missziós atya kiosztotta a teljes bucsuval egybekötött pápai áldást. Hálátelt szívvel zengett a templomot teljesen megtöltő hívők serege ünnepélyes Te Deumot megköszönve a jó Istennek a misszió alatt nyert sok gyümölcsöt. Végezetül pedig, meleg közvetlenséggel köszöntö meg Badilla János főesperes a missziós atyák buzgó fáradozásait szeretett híveinek üdvé érdekében.

Anyák napja. Braşov-Brassó. Saját tud. A brassói római katolikus elemi fiúiskola jól sikerült „Anyák napját” rendezett az elmúlt vasárnap délután. A gondos lélekkel összeállított műsoron karének, szavaltat, szavaló kórus, mesejátékok és táncok szerepeltek. A szereplők öszinte gyermeki lélekkel, közvetlenséggel és üdőséggel ünnepi hangulatot varázsoltak a színpadra. Az ünnep jelentőségét Kovács Béla káplán ismertette. A rendezés nehéz munkájában az iskola tanítónői kara osztozkodott. A termet zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen éljenezte a szereplőket és tanítónőiket, de legelső sorban az anyákat, akiknek tiszteletére rendezte az iskola az ünnepet. (m.)

NEWYORKBAN IS HALLOTTAK A PÁRIZSI LÉGVÉDELMI SZIRÉNÁK BUGÁSÁT. A technika mai fejlettsége korábban úgyszólván nem létezett már semmiféle lehetetlenség. Így történt meg, hogy a párizsi légvédelmi szirénák bugását nemrégiben az Egyesült Államokban is hallották. Egy rádióközvetítésben ugyanis, amelyet Londonból adtak az Egyesült Államok részére, a londoni rádió bementője arról értesült, hogy a francia fővárosban légi riadó van. A londoni stúdió pillanatok alatt összeköttetést létesített Párizssal s az angol bementő átadta helyét francia kartársának. Az utóbbi a mikrofont a stúdió nyitott ablakához vitte s így a következő pillanatban a békésen ebédelő amerikaiak fülét már megütötte a párizsi légvédelmi szirénák idegeket tépő bűgása.

Világkongregációs nap Lugojon. Vasárnap, 19-én, a lugosi Mária Kongregáció gondosan megrendezett kongregációs nappal kapcsolódott be a római Szentszék által elrendelt világ-kongregációs nap ünnepségeibe. A minoriták plébánia-templomában délelőtt 10 órakor volt a kongreganisták fogadalom újítása. P. Bogdán prézes atya ünnepi beszédben méltatta a nap jelentőségét. Felemelő volt a kongreganisták közös szentáldozása. Délután fél 5 órakor tagavatast volt a templomban, utána pedig a minoriták katolikus otthonában a világ-kongregációs nap megünneplése díszes keretek között. A lugosi világ-kongregációs napot a májusi ajtatósság fejezte be, melyen dr. Kulcsár Mihály házfőnök-plébános mondott szentbeszédet s adott szentségi áldást.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményvel:

Vaszary János és Losonczy Dezső vigjátéka a KLOTILD NENI

A színház legújabb műsor darabja a Klotild néni nem szorul valami nagy reklámra. Vaszary János írta a szöveget, Losonczy Dezső komponált hozzá izgig-vérig modern patthogó ütemű zene-számot. A Klotild néni Budapestben több mint 100 előadást ért meg, ami nem is csoda, mert Vaszary János színpadi író erényeit talán legjobban tükrözi vissza összes művei között. Öle-tesebb, fordulatossabb és szellemesebb darabot talán rég nem írtak. Sokszor surroja a bohózat határait, de azért igazán jellem vigjáték. A Klotild néni szereplőgárdájának élén Fényes Alice, aki ezuttal egy komisz cseléd alakját hozza elének. A többi női főszereplők Haáz Joly, Dalnok Duda, Feledi Éva, a férfiak közül: Kocsis György, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád, Deésy Jenő és Bérczy Mihály játsszák. A darabot Szabados Árpád rendezte, a zenekart Szathmáry Endre karnagy vezényli. A Klotild néni péntek, szombat, vasárnap este van műsoron.

Földindulás. Szombaton délután 5 órakor olcsó helyárakkal kerül színe Kodolányi János nagysikerű színműve először olcsó helyárakkal, teljesen a bemutató előadás szerint és azoknak szereplői.

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadást tart a színház együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárakkal a Fenség, fizetek! vigjáték van műsoron olcsó helyárakkal, délután 6 órakor rendes helyárakkal az Első szerelem című Bókay újdonság, míg este 9 órakor a Klotild néni zenés bohózatnak lesz harmadik előadása.

Szülők lázadása. A színház prózai együttese váradi turnéja alkalmával hétfőn este egy olyan pompás vigjátékkal lepi meg a közönséget, amelyre bátran elmondhatjuk, hogy tíz év óta a legnagyobb vigjáték siker. Mulatságos, aktuális, mindenkit érdekel a Szülők lázadása, amelyet Jens Locher világhírű dán író írt és Aszlányi Károly fordított magyarra. A Szülők lázadása világsiker, amely hétfőtől van a színház műsorán.

A VENDEGJÁTEK MŰSORA:

Szombat délután 5 órakor: **Földindulás.** (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9 órakor: **Klotild néni.**
Vasárnap délután 3 órakor: **Fenség fizetek!** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Első szerelem.**
Vasárnap este 9 órakor: **Klotild néni.**

Hétfő este 9 órakor: **Szülők lázadása.** Premier bérlet 20. szám.

Kedd délután 5 órakor: **Fenség, fizetek!** (Olcsó helyárakkal.)

Kedd este 9 órakor román előadás.

Szerda este 9 órakor: **Szülők lázadása.**

Csütörtökön délután 5 órakor: **Földindulás.** (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtökön este 9 órakor: **Szülők lázadása.** (A prózai együttes bucsúja.)

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáranál.

KÖZGAZDASÁG

Az életbiztosítás kiterjesztése hadikockázatokra

Budapestről jelentik: A „Pesti Tőzsde” jelentést közölt arról, hogy a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége elnökségének ülése napirendre tűzte az életbiztosítások a hadikockázatokra fontos problémáját. Lezajlott az elnöki tanács ülése és ez a kérdés részletes megvitatáson ment keresztül. Mint halljuk, a magyar biztosító intézetek el vannak határozva, hogy az ország közönsége részére lehetővé teszik a hadikockázat elleni biztosítást, azonban számolva a teljesen megváltozott haditechnikával, a biztosítási feltételeket ennek megfelelően átdolgozták.

Az európai háború első hónapjai megmutatták azt, hogy a hadiszekértőknek az az elméleti tétele, hogy a modern háborúban a front mögött élő lakosság ugyanúgy veszélyben fog forogni, mint a frontokon küzdő katonaság, a gyakorlatban valóban megállja a helyét. A biztosító intézeteknek, ha alkalmazkodni szándékoznak az új helyzethez, ami minden biztosítási ágazat fejlődésének előfeltétele, vállalniuk kell a frontmögötti lakosságnak biztosítását is, hadikockázat ellen. Az életbiztosítás-i kötvények ellenértékét ki kell fizetni a polgári lakosságnak, abban az esetben, ha a front mögötti háború tevékenységnek esik áldozatul. Természetesen a többiekockázatot a biztosító intézetek pótdíj fejében vállalják, ezt a pótdíjat azonban úgy kell megállapítani, hogy a háborús kockázatra is szülő életbiztosítás elérhető legyen mindenki számára.

A nagy felhozatal ellenére tartottak az árak az oradeai piacon

150 lei egy kiló zöldborsó

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A pénteki hetipiacon a megjavult idő hatása alatt jó, közepes felhozatal volt. Legnagyobb volt a felhozatal a tavaszi újdonságokból. A primörök ára az idő javulásával arányosan csökken. Megjelent a piacon az első idej gyümölcs: a májusi cseresznye. Részletes beszámoló a következő:

Zöldségpiac. Primörök: retek csomója 1, 2, 3, zöldhagyma csomója 1, saláta fejenként 1, spenót kg 18—20, sóska kg 5, 6, 7, köszméte literja 12—14, zöldpaprika db 6—7, erős hegyes paprika db 2—3, uborka db kisebb 12—14, nagyobb 20, ujjkaralábé db 5—6, spárpa csomója 25—50, zöldborsó kg 150 lei (!), a kerti ujkrumpli kg 50 (!) csiperke gomba kg 120 (!) székfűgomba literje 12 lei.

Levesbevaló zöldség kg 44—46 lei (!) burgonya kg 5, vöröshagyma kg 4—5, fokhagyma kg 30, cékla kg 10—12, karamb drb 4, 5, 6 lei.

Tojás párja 4 lei.
Gyümölcspiac. Cseresznye néhány szem 2—3, alma kg 8, 10, 12, 16, 20, aszaltszilva kg 20, dió kg 28 lei.

Tejpiac. Nagy felhozatal, kisebb árcsökkenéssel. Tej literje 8 lei, tejföl lit. 18—20, tehénturó kg 22—24, falusi juhturó kg 45—48 lei, falusi vaj kg 90, 100, 120 lei. A viszontelárusítók maximális árai változatlanok. Főzőolaj literje 52—54.

Baromtipiac. Rántanivaló csirke párja egész kicsi 60—65, nagyobb 80, 100, 120, tyúk db 100—110, kóvérliba 350—400 lei.

VISSZAÉLÉS A VATTA CSOMAGOLÁSÁNÁL. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben sok panasz érkezett az egészségügyi minisztériumhoz, hogy a forgalomba kerülő vattacsomagok súlyának nagyrésztét a csomagolás vonja le. Ezenkívül más természetű panaszok is voltak, általában a kötszerek gyártását és a piacon való elhelyezésének módját illetően. Horthyolomei dr. közegészségügyi miniszter utasítására a sérelmeket megvizsgálják és megállapítást nyert, hogy a panaszok teljes mértékben helytállóak. Kiderült, hogy például a vattacsomagok csak 50 százalékban tartalmaznak vattát, míg a másik 50 százalékot a csomagolópapír képezi. Ettől függetlenül pedig a vatta csomagolása úgy történik, hogy az a higiénikus követelményeknek távolról sem felel meg. A gyógyszerárakban és üzemekben végzett vizsgálat során összesen 50 kilogramm vattát koboztak el, amelyet a kórházak rendelkezésére bocsátanak. A közegészségügyi miniszter most rendeletet bocsátott ki, amely szerint a jövőben a vattacsomagoknak legalább 80 százalékban lényegesen vattát kell tartalmazniuk és a csomagolópapír csak 20 százalék lehet. A csomagoláson a vattát előállító gyár, vagy a csomagolást végző üzem elnevezése és pontos címe feltüntetendő.

A háztulajdonosok újra kérik az ötszázalékos bérleti törvényrendelet módosítását

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Az öt százalékos bérleti adó behajtásának új rendjét megállapító törvényrendelet most már gyakorlati alkalmazást nyert. Ennek az adónak a fizetése és a bérleti szerződések illetékeztése végtelen nehézségekkel és idővesztéssel kapcsolatos, de ezen felül főleg a kisebb háztulajdonosokra elviselhetetlenül hátrányos is, mert ennek folytán képtelenek a bélyeg-törvény rendelkezéseinek eleget tenni.

Nem képesek a bérleti szerződéseket illetékeztetés végett bemutatni és ez, valamint egyben a bérleti adó fizetésének az elmulasztása őket súlyos pénzbírságokkal fenyegeti.

Ezért a nagyvárad háztulajdonosok újabb emlékirattal fordultak a pénzügyi kormányhoz. Az emlékiratban kifejtették a háztulajdonosok, hogy a kincstári és a városi közterhek a házak bruttó bérjövödelmének körülbelül 60 százalékát emésztik fel. A bérszerződési illeték 20 százalékkal emelkedett.

A háztulajdonosokat terhelik a légvédelemi berendezések költségei.

A háztulajdonosok a legnagyobb készséggel és lelkiismeretesen vették ki részüket a hadsereg-felkészítési munkák jegyzésében, de viszont mindezek a terhek anyagi erejüket teljesen ki is merítették. A házak fenntartási költségei és pedig ugy az anyagok, mint a munkabérek napról-napra emelkednek és a háztulajdonosok házaikat karbantartani nemcsak a saját anyagi érdekeik megvédése, de bérlőkkel szemben elvállalt kötelezettségek szempontjából is.

Képtelenek tehát arra, hogy most még a bérlőket terhelő súlyos adókat is a bérlők helyett megfizessék. De ezenkívül a bérlők igen jelentékeny része meg is tagadja a helyettük kifizetett adók visszatérítését. Lehetetlenné vált tehát a bérszerződések illetékeztése, mert ezt a bérleti adó és a tüződíj lefizetésének igazolása előtt nem eszközölközhetik. Ez pedig a kincstár érdekeire is hátrányos, mert ennek folytán a bérleti szerződések illetékeztéséből származó jövedelmek nem folynak be.

Mindezek és még egyéb indokok alapján is kérik a nagyvárad háztulajdonosok a hátrányos kihatású rendeltetvény módosítását és a bérleti szerződési illeték befizetése régi rendjének visszaállítását.

Arcárhirdetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Ablakok bontásból
butorok, szövőszék eladó. Oradea-Nagyvárad, Delavrancea 16.

PUHA ÖLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyec
szavanként 2 lei

Kiifutó
fiut vagy leányt fölvesz Krausz terményiroda. Oradea-Nagyvárad, Str. Lazar Aurel.

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
2 szobás, fűrdőszobas lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. 3. mer. Karoly 20. Érdeklődni: Tache Jonescu-utca 6. szám. Csorba.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: GIBALTAR.
APOLLÓ: A FARADT HALAL.

Egyszobás

udvari lakás elcsere kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. T. Vladimirescu 29. szám.

Kiadó
2 szobás lakás mellék-helyiségekkel. Oradea-Nagyvárad, J. Ciordas 38. szám.

Különféle
szavanként 3 lei

Főzőnőnek
vagy házvezetőnőnek menne középkori asszony. Burikné, Oradea-Nagyvárad, Str. Simion Bărnuțiu 30. sz.

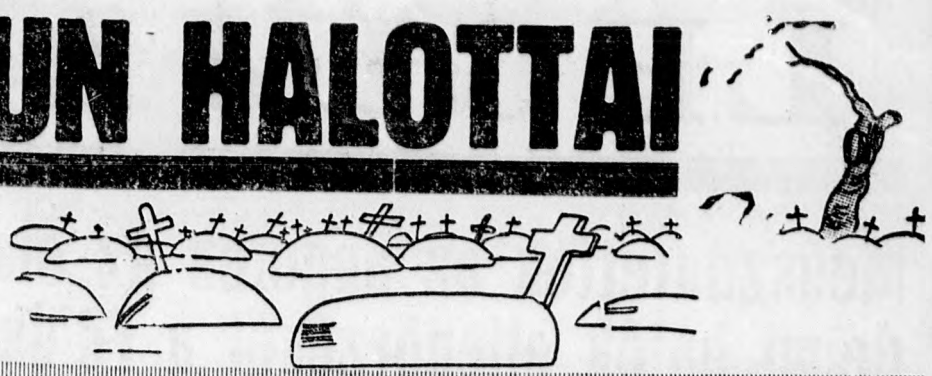
Mázoló tanuló
felvétetik. — Szép szuterin lakás kiadó. — Oradea-Nagyvárad, Str. Moldova 22. szám.

Bérbe vennék
jó karban lévő zongorát. Cim a kiadóban.

Betty Schneider:

VERDUN HALOTTAI

Fordította:
FODOR VIOLA

Verdun fellegvára.

Esik! A szép, derűs napok hosszú sora után alig tudjuk elhinni. Pedig így van: hatalmas tömegben zúdul alá a víz a súlyos, szürke fellegekből.

Mère Mabilie üdvözlő bennünket; boldog, hogy most nem kell öntöznie kertjét.

Esőköpenybe burkolózunk s barangolunk a városban, mely most ismét új képet mutat. A Maas partjai csöndesek, kihaltak. Az utcák nedvesen fénylenek. A magaslaton épült székesegyház tornya fölött ólmos fellegek csüngnek.

A Mazel-térről kiindulva a Mazel- és a Rutuacón át, a városi vám és az élelmezési hivatal előtt elhaladva, Verdun fellegvárába megyünk.

A fellegvár azon a helyen áll, amelyen egykor a Merovingek idejében és a 15-ik században épült apátság és Saint-Vannes templom emelkedett. Az első fellegvár építését IV. Henrik alatt (1589—1610) fejezték be. A másodikat Vauban, Franciaország leghíresebb erődépítész alkotta. A Saint-Vannes templomot 1831-ben bontották le.

1890—93-ban a fellegvár alatt tizenhét, egyenként négy-hat méter széles, keletről nyugatra futó földalatti folyosót építettek, amelyeket négy, egyenként két és fél méter széles, rájuk függőlegesen haladó les-árokka költötték össze. Két löpor- és fegyverraktárhoz vezető megfigyelőfolyosót nyugaton csak az 1914-es háború kezdetén kötötték össze a folyosóhalozattal. A folyosók és megfigyelőfolyosók 1914-ben együttesen négy kilométer hosszúságot tettek ki.

Mintegy tizenhat méter széles föld- és sziklaréteg borítja az egész alkotmányt. A felső- és alsó-építményt két lépcső köti össze.

A fellegvárat már a világháború előtt ellátták sütődéval, fegyverkovácsműhellyel, távbeszélőközponttal, vízművel (mely a város és az erődök vízellátását biztosította), konyhával, nagy raktárakkal és kétezzer ember befogadására alkalmas óvóhelyekkel.

A háború kezdetén a belső berendezést még jobban kiépítették: tisztiszobákat és irodákat rendeztek be, villanyerőre működő szellőztető készülékeket szereltek fel, bevezették a gőzfűtést, megerősítették a D. kazamatát, a felsőépítmény egy részét és lépcsővel kötötték össze az alsóépítménnyel.

1915 végén és 1916 elején a fellegvár nyújtott menedéket a polgári lakosság még hátramaradt részének, mielőtt azt az ország néisejébe költöztették volna.

A Verdun körüli nagy csaták idején, 1916 február 21-től kezdve, a fellegvár biztosított védelmet az őrségnek, az átvonuló csapatoknak, a törzskaroknak, utánpótlási csapatoknak, stb. Rendkívül fontos szerepe miatt valóságos erődé építették ki. Két darab százhusz centiméter és nyolc darab hetvenöt centiméter hosszú ágyúval látták el, amelyek a brasi utat, a Belleville- és Saint-Michel-magaslatokat, valamint az etaini utat hatásosan belöthették; golyószórókat és gépfegyverfészkeket helyeztek el a bástyaoldalán lévő kazamatákban, megfigyelőállásokban, stb. Végül: egy parancsnokot, továbbá helyőrségül egy gyalogos zászlóaljot, két géppuskás ezredet, egy tüzéruceget és egy utászrezdet küldtek a verduni fellegvárba.

A belső építményt még tovább tökéletesítették: kútat ástak kapornát, tisztietkezdét, áruházat és kórházat rendeztek be műtőteremmel, dísztermet a katonák üdülő óráira — és végül,

a fellegvárat egy harminchárom méter hosszú alagút révén összekötötték a nyugati irányba vezető vasútvonalal.

Egy katona vezetésével megtekinthetjük a fellegvár néhány földalatti helyiségét. Az első számú les-árkon (Ecoule Nr. 1.) keresztül lépünk be az erőd belsejébe. Önkénytelenül összehúzzuk köpenyünket, mert meglehetősen hűvös a levegő ebben a földalatti városban. Sötétén ásit felénk a hatalmas pinceboltozat, melynek komor falai tompán visszhangozzák lépteinket és szavainkat.

Végig gondoljuk: itt emberek éltek heteken, hónapokon át; gyermekek születtek és felnőttek feküdtek halálos ágyon; az élet folyt tovább, noha egyetlen napsugár, egyetlen halovány fénycsáv sem tudott áttörni a kemény falakon. Míg végül, azok számára, akik nem harcoltak, elérkezett az óra, amikor újra megláthatták a napvilágot, de nem azért, hogy otthonaikba visszatérjenek, hanem hogy az ország belsejébe meneküljenek, messze az ostromlott várostól. S később, amikor visszatértek, sokan nem találták többé házaikat... A helyőrség azonban mindvégig a fellegvárban maradt és egész hadseregek jöttek újra, meg újra, hogy a verduni „malomban” hazájukért vérezenek és elhulljanak.

Kisérőnk megmutatja a konyhát és a sütődét. Az egyik kantinnak ma is ugyanaz a berendezése, mint a háború idején volt. Utoljára a dísztermet tekintjük meg. Falait zászlók borítják. A nagy csaták idején magas személységek is megfordultak ebben a teremben: többek között a belga és olasz király. 1916 szeptember 14-ikén a szövetséges haderők képviselői, a hős francia csapatok iránti tisztelet kifejezésül, itt adományozták a városnak legmagasabb kitüntetésüket; Poincaré francia köztársasági elnök itt tüntette ki Verdun városát a becsületrend keresztjével és a háborús keresztrel.

Ebben a díszteremben ravatalozták fel 1920-ban a különböző harcterekről ide hozott nyolc ismeretlen francia katona holttestét, azon a hosszú asztalon, mely ma is a nagy, elcsöndesült teremben áll. Itt jelölték ki közülük egyet sorshúzás útján arra, hogy mint „Ismeretlen katonát” Párizsban, a Diadaliv alatt temessék el. A többi hét ismeretlen bajtársa a verduni Pavé külváros temetőjében pihen.

A Halott Ember.

Hetenként egyszer Henri autobusza nem tér vissza este Montfauconba, hanem megvárja a hajnalt s csak akkor indul útnak. Az egyik ilyen napra vittük tervbe a „Halott Ember” ormának megmászását.

A kocsit, amikor fölszállunk, már csaknem teljesen megtelt. Alig sikerül helyet találnunk a legutolsó ülésen. Így Henri barátunknak most nem mesélhetjük el, hova vezet útunk.

Noha még nincs dél, a hőség rendkívül nyomasztó, ezért az esnési kis vendéglőben némi frissítőt veszünk magunkhoz az útra.

A falusiak elmagyarázták az utat, amelyet követnünk kell. Két út van — mondották —, egy széles országút Chattancourt-on át és egy, néhány kilométerrel rövidebb mezei ösvény, mely a „Halott Ember”-hez vezet. Mi az utóbbi mellett döntünk.

És újra baktatunk, baktatunk... Most még sük úton megyünk. A falu mögöttünk marad. Telsejen egyedül vagyunk. Még a napot sem látjuk most. Az ég ólmosan súlyosodik a fennélküli vidékre. A levegő párás és teljesen mozdulatlan.

LEGUJABB

Megszüntették az angolok az olasz kereskedelmi hajók ellenőrzését a Földközi tengeren

Anglia 25 millió fontot ajánlott fel Olaszországnak a tengeri zárlat által okozott károk megtérítésére — Az intézkedés olasz diplomáciai sikernek tekinthető

Londonból jelentik: A legutóbbi napok során Anglia és Franciaország között folyt tárgyalások következtében az angol kormány a földközi tengeri olasz kereskedelmi hajók ellenőrzését teljesen megszüntette. London elhatározásának célja nyilván az, hogy megszüntessen minden okot, vagy jogcímet, mely Olaszországot a háborúba való cselekvő beavatkozásra indíthatná. Hír szerint az angol kormány elhatározása valószínűleg lényegesen hozzájárul majd az olasz-angol viszony tisztázásához, vannak azonban borulatók, akik azt mondják, hogy ez az intézkedés későn jött. Annyi bizonyos, hogy az angol elhatározás nagy diplomáciai sikere Olaszországnak. Összefügg ez az intézkedés azzal az angol ajánlattal, mely szerint — mint a Daily Telegraph írja — Anglia 25 millió fontot ajánlott fel Olaszországnak a zárlat által okozott károk megtérítéséért. Az ajánlatot, hír szerint, Rooseveltt közvetítette Rómában.

Az angol alsóházban felvetették a békekötés gondolatát.

Londonból jelentik: Churchill angol miniszterelnök az alsóház csütörtök délutáni ülésén egy képviselő kérdésére azt válaszolta, hogy Anglia csak akkor köt békét Németországgal, ha arra Franciaország is hajlandóan nyilatkozik.

Angol bombavető támadása Belgiumban és Németországban.

Londonból jelentik: (Hivatalos jelentés.) Az elmúlt éjszaka egy angol bombavető repülőkötelek Dél-Belgiumban és a Meuse környékén, valamint Namur vidékén és az Aisnenél sikeres támadásokat végeztek. Más bombázók behatoltak Németországba és az ellenség közlekedési útjait bombázták. Több vonatot, raktárt, hidat találtak el. Valamennyi angol repülőgép visszatért kiindulási helyére. A harci repülőgépek zavarták az ellenség mozdulatait Franciaország északnyugati részében és Belgiumban. Innen öt angol gép nem tért vissza.

Párizsban megtiltották a süritett tej eladását.

Párizsból jelentik: (Havas.) Franciaországban megtiltották a süritett tej eladását. Süritett tejet a jövőben csak betegek és 18 hónaposnál fiatalabb csecsemők kaphatnak. A kereskedők kötelesek süritett-tej-készleteiket a katonai hatóságokkal közölni.

Nehéz harcok a 311-es magaslatért. Negyvennyolc órán át vívták a németek a megerősített helyet.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda legújabb harctéri jelentése ismerteti a nehéz francia páncélosok támadásának sikeres elhárítását. A jelentés ezeket mondja:

— Már negyvennyolc órája folyt a harc a 311-es magaslatért. A német gyalogság több ízben feljutott a hegyre, de a franciák jól irányított gránátokkal árasztották el a terepet, úgy hogy a németeknek ismétetlen vissza kellett vonulniuk. Egy német felderítő repülőgép ekkor néhány száz méter magasságban elrepült a magaslat felett, mire a francia űtegek tüze elhalgatót. Nyilvánvaló, hogy nem akarták elérni a lépezett állásaikat. A német felderítő azonban, noha űtegeket nem látott, az egyik erdőben élel mozgolódást vett észre. Magasabbra repült, s úgy látszott, mintha eltávozna, később azonban ismét visszatért. A német felderítő ekkor páncélosokat vett észre, amelyek a 311-es magaslat felé haladnak. Néhány perc múlva már a német mozsarak jól irányított gránátjai robbantak a franciák által tartott terepen. Egy német altiszt, aki beásta magát, felismerte a páncélosok hernyótalpának zajáról a közeledést. Továbbadta a

megfigyelését és rövidesen világító rakéták röpökdték a levegőben s az egyik ember a másiknak adta az üzenetet a páncélosok közeledéséről. 32 tonnás francia páncélosok közeledtek, amelyek 7 és fél centiméteres és 4,7 centiméteres kaliberű ágyúval és két géppuskával vannak felszerelve. Tizenkét ilyen ember nagyságú nagyobb páncélos, vagyis egy egész páncélos század közeledett.

Német részről ekkor már felkészülten álltak a páncélvadászok, készenléthe helyezték a lövegeket és léghárítókat a tűz megindítására. Amikor a páncélosok a magaslaton átjutottak és heves tüzet indítottak, már a német páncélvadászok, léghárítók és páncéltörők tüze fogadta őket. Ugyanakkor a gyalogosok megszólaltatták a géppuskákat. Az első francia páncélos rövidesen harc képtelen lett. Azután még két francia páncélos követte az

Olaszország döntő események előestéjén áll

Ciano gróf albániai látogatása az érdeklődés homlokterében

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszter albániai útja rendkívüli mértékben foglalkoztatja a parlamenti és diplomáciai köröket. Valószínű, hogy Olaszország a döntő események előestéjén nagy súlyt helyez annak az egész világ előtt történő bizonyítására, hogy Olaszország balkáni hatalom, sőt az egyetlen balkáni nagyhatalom és az ebből a helyzetből folyó következményeket levonja. Az általános vélemény szerint Ciano albániai útjának nagy fontossága legközelebb külpolitikai téren is jelentkezik. Rámutatnak arra, hogy Mussolini az utóbbi időben egyre nagyobb mértékben vonja be az ügyek intézésébe Ciano, akinek

Belgrádi vélemény szerint Olaszországnak nincsenek háborus szándékai a Balkánon

A világháborúba való belépés évfordulóját ünnepelték Rómában Olaszország mai magatartása következtetés

Rómából jelentik: Olaszország pénteken ünnepelte a világháborúba való belépésének évfordulóját. Ebből az alkalomból a Névtelen Katona sirjánál és a Hősök Emlékművénél ünnepségeket rendeztek. A péntek reggeli olasz lapok bő terjedelemben foglalkoznak az évfordulóval. A Popolo di Roma szerint Olaszországnak miután elérte természetes néprajzi és földrajzi határait, újabb küzdelmet kellett vívnia tulszopora lakosságának elhelyezésére és szükséges ipari nyersanyagok biztosítására. Ebben a törekvésében szembetalálta magát a nyugati demokráciákkal és a világ urai ellen folytatott küzdelmében jelenleg a nemzeti szocialista Németország oldalán áll, melynek harcait szintén népének szükeglelei magyarazzák meg. Olaszország jelenlegi és 1915-ben elfoglalt magatartásában teljesen következetes.

Gibraltárt, Szuezt és a francia Szomáli-föld ellenőrzését követelik az olaszok.

Rómából jelentik: A Vreme római jelentése szerint a balkáni államokban akreditált olasz követek közölni fogják a balkáni államok kormányaival, hogy Olaszországnak nincsenek háborus szándékai a Balkán-félszigettel szemben. Római politikai körökben hangoztatják, hogy azok a hírek amelyek bizonyos külföldi sajtó közölt Ciano albániai látogatásával kapcsolatban, melyek szerint az olasz külügyminiszter utazása az olasz részről tervezett erőteljes akció tolmácsolásának tekinthető, teljesen kitaláltak és céltalosak.

Ugyancsak a Vreme közli a New York Times jelentését, mely szerint Olaszország a következőket követeli: Adják át Olaszországnak Gibraltárt,

előbbi sorát. Ezeket a német léghárító ágyúk pusztították el. Végül már csak egy francia páncélos kocsi haladt állandó tüzelések között a német állások felé. A németek ágyúkkal és géppuskákkal lőtték állandóan a páncélost, míg végül az egyik lövés a megfigyelő részbe talált, amely a páncélost teljesen harc képtelenné tette. A legutolsó francia páncélos személyzetéből három elesett, köztük a parancsnok is; egy ember megsebesült, kettő sértetlen maradt.

A péntek délutáni német hadijelentés.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli pénteken délután 2 órakor: Flandriában (a belga flandriai területen) csapataink a megerősített Schelde-parti állások átörése után a Lys folyóig nyomultak előre. Turnai belga várost elfoglaltuk. Mobeuge megerősített francia határváros szintén birtokunkba került. Artoisban elfoglaltuk az Arrastól északra fekvő Lorettó-i magaslatot.

A tengerpart felé menetelő hadoszlopaink tovább törnek előre. Egy Amiens ellen irányított ellenséges támadást visszaverünk. A Csatornának Boulogne előtti szakaszán több ellenséges hadihajót megrongáltunk és sok szállítóhajót süllyesztettünk el. A május 21 és 22-én megkísérelt csombrai előretörés során 56 ellenséges harciskocsi semmisült meg. A tegnapi napon 49 ellenséges repülő pusztítottunk el. A mi veszteségünk 16 gép. Narvik kikötőjében az ellenséges hajókat hatásosan bombáztuk. Ellenséges repülőgépek az elmúlt éjjel is megármadtak nyugat-németországi városokat és többnyire nem katonai célpontokra bombákat dobtak.

sulya folyton nő és pozícióját Olaszország második legfontosabb állásának tartják. Benne látják Mussolini helyettesét is minden területen.

Epp tábornok látogatása az olasz gyarmati rendőriskolában.

Rómából jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti Rómából, hogy Epp tábornok, német birodalmi helytartó csütörtökön megtekintette a Tivoli melletti gyarmati rendőriskolát. Teruzzi tábornok, olasz afrikai miniszter este vacsorát adott Epp tábornok tiszteletére. A vacsorán az olasz előkelőségeken kívül Mackensen német nagykövet is jelen volt.

Szuezt és adjanak ellenőrzési jogot a francia Szomáli-föld felett. A newyorki lap szerint Olaszország rövidesen meghozza döntését a további magatartása tekintetében. A Vreme viszont azt írja, hogy Olaszország egyelőre elhalasztotta beavatkozását a háborúba.

Az amerikai repülőgépeket légi uton szállítják Angliába

Washingtonból jelentik: Az amerikai gyárakban megrendelt repülőgépeket a jövőben légi uton szállítják Angliába és Franciaországba. Több nagy amerikai bombavető már is árepülte az oceánt és megérkezett Angliába.

Roosevelt elnök leszámol az „ötödik hadoszloppal”

Washingtonból jelentik: Robert Jackson koronaugyász kijelentette az újságírók előtt, hogy Roosevelt elnök régóta készül leszámolni az „ötödik hadoszlop” szervezetével és a rendőri hatóságok már megtették a szükséges lépéseket a belső ellenség leküzdésére.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT